

Poštarina plačena u gotovu

SOKOLIĆ

GOD. XVI

BROJ 1

LIST

ZA SOKOLSKI NARAŠTAJ

LJUBLJANA, JANUAR 1934

Sadržaj

	Strana
1. Kakvi smo?	1
2. U Sarajevo! U Zagreb!	3
3. Plakat za pokrajinski slet u Zagrebu	4
4. Uvek budni i na straži	5
5. Brat Dragutin Sulce	7
6. Naše akademije	9
7. Zadovoljan čovek	10
8. Kako su lepe, kako su sveže bile ruže!	10
9. Brat iz daljne tujine se je spomnil „Sokolića“	11
10. Bugarski junaci i Slovensko Sokolstvo	12
11. Brat Fran Krapež	12
12. † Brat Antonin Švehla	14
13. Rijeka „slavi“ 10-godišnjicu svog „oslobođenja“	14
14. Na pragu novoga života	15
15. Naši pesnici: Њеном Величанству Краљици Марији. — Srečno novo leto. — Vprašanje. — Najvećemu kralju. — Sokolima. — Novoletno voščilo. — Boj med sloni. — Za sveslovansko prijateljstvo in zvezo. — Braća — braći. — Sokol. — Соколица огадбини. — Ptičji paradiz. — More u sutonu	23
16. Radovi našeg naraštaja: Na smuk. — Шумадија	28
17. Glasnik: Označene tune. — 4 miliona prezimena madžarizirano. Božić na Robinzonovu ostrvu. — 50 godina tekućeg vazduha. — Dresirane gliste i gušteri. — Veštačko mleko. — Jedan novi svetski rekord. — Olimpijada u Berlinu ugrožena. — Ogroman sportski stadion. — Knjige i listovi. — Za šalu	31

Naslovno stran ovitka je narisal **Niko Pirnat**, ilustracije od **Pavla Mediča**

»Sokolić« izlazi svakoga 20 u mesecu. Godišnja pretplata Din 20—, polugodišnja Din 10—, pojedini broj Din 2—.

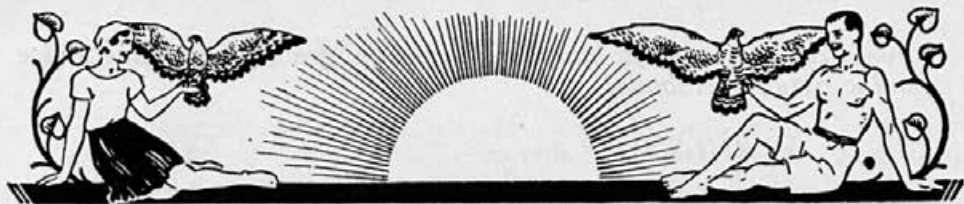
Urednik: Jeras Josip, Ljubljana, Lepi pot 4.

Izdaje Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije (E. Gangl). — Naslov uprave: Uprava sokolskih listova, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6. Telefon br. 2312.

Račun pošt. štedionice 12.943.

Rukopisi se šalju na adresu urednika, pretplate i narudžbe upravi sokolskih listova.

Tiska: Učiteljska tiskara u Ljubljani (pretstavnik Francè Štrukelj).

Kakoi smo?

E. L. Gangl

VESELI SMO!

Život je naš pun radosti, koja nam izvire iz rada, gde ga god izvršujemo po svojoj dužnosti: u domaćoj kući, na vrtu, na polju, u trgovini, u radionici, u školi, a najpredanije i najoduševljenije u sokolskoj vežbaonici.

Taj naš rad radost je našim roditeljima, majstorima, učiteljima, trgovcima, prednjacima i načelnicima. Rad nam pruža radost, iz naše radosti izvire radost drugih, koji se pažljivo i s ljubavlju osvrću na nas: iz radosti — radost, iz svetla — svetlo, iz grla — pesma, iz cveća — plod!

Znamo, da je lenost sramota, koja ne sme da baci ljagu na mlada čoveka. Znamo, da je lenost pogubna cesta, koja vodi na stranputicu od sokolskog rada i života. Niko od nas neće da primi ljagu na sebe i neće po svojoj volji da srlja u vlastitu propast.

JAKI SMO!

Rad nas jača. Rad je izvor veselja, a ujedno i izvor zdravlja. Koliko naš rad pri dnevnim poslovima samo jednostrano upliva na naš organizam ili možda također i na štetu telesnog zdravlja, sve to izravnavamo, popravljamo i lečimo sokolska telovežba, koja blagotvorno deluje na naše telo i čini nas otpornima i ustrajnim, odlučnim i srčanim, borbena i poverljivima.

Naš prvi učitelj Tirš tako je umno i misaono osnovao svoj telovežbački sustav, da može telovežba po tom sustavu da čoveka potpuno preporodi, da ga sačuva svežim i čilim, bistrim i smelim.

Jaki smo, ali nismo odurni, surovi i okrutni, jer našu telesnu snagu usmeruje i vodi lepota i plemenitost duše. Ko je lep i plemenit u svojoj duši, ne može da bude ružan i surov u gibovima i kretnjama tela i u izražavanju svojih misli i čuvstava.

POŠTENI SMO!

Cenimo i poštujemo rad ruku i rad uma, koji ne ide na štetu drugoga. Prema nauci sokolskog moralnog uzgoja mora rad pojedinca da služi koristi celine: pojedinac ništa — celina sve!

Svaki od nas teži za tim, da s vlastitim naporom i pomoću naših dobročinitelja, uzgajatelja i podupiratelja stvori uslove za samostalan, pošten i radinoljubiv život u domaćem krugu i u javnom nacionalnom životu. Veseli, jaki i pošteni u sebi želimo da doprinosimo veselju, jakosti i poštenju naroda.

Svaki od nas zidar je budućnosti naroda, graditelj njegove snage i branilac njegove slobode!

VERNI SMO!

Verni smo veri i jeziku svojih dedova i roditelja, koje ljubimo, cenimo i poštujemo iznad svega na svetu. Što nas je majka učila u ranoj mladosti, to će nam ostati sveto i tome ćemo ostati verni do zadnjeg daha! Ne slušamo vabljive glasove, koji nas zovu da skrenemo s kreposnog puta sokolskog života u prazno i raskošno uživanje, u zablude i propasti. Sokolska je misao čista kao sunčani zraci i uzvišena kao nebo nad nama: ona nam ne dopušta, da bi krenuli na pogrešne i nečasne puteve.

Verni smo i u ljubavi odani svome Kralju i Njegovu domu. U miru i u redovnom izvršavanju svojih dužnosti, u vihoru i borbi — verni, verni u mislima i činima!

Verni smo svojoj domovini i svome narodu, ta mi smo Sokoli iz njega i zbog njega. Naša vernost ne poznaje granica i uslova: verni smo, jer smo se naučili vernosti i primili je u sebe u sokolskoj školi vernosti, muževnosti, značajnosti i borbenosti.

USTRAJNI SMO!

U radu smo ustrajni, ustrajni smo u naporima, da nas oduševljava ponos nad svešću: sve stvaramo iz vlastitih snaga na sreću svijlu!

Ne možemo da budemo drugojačiji, jer smo Sokoli!

Sokoli jesmo — Sokoli ćemo i ostati!

Zapreke nas samo potstrekavaju, uvećavaju našu otpornost, množe našu požrtvovnost. U ustrajnosti smo junački i puni spoznanja, da je izvor svih naših snaga sokolska ideja, koja neka bude večna naša pratilica od mladenačkih godina do groba.

Mi smo borci slovenskog sokolskog bratstva!

Sokolstvo — srce Slovenstva!

Sokolstvo — slava Slovenstva!

Sokolstvo — sila Slovenstva!

U Sarajevo! U Zagreb!

Ponovno nas zove sokolska svest i sokolska dužnost. Još su nam živo u pameti dani sokolskog slavlja, dani pobeđe sokolske misli, sokolskog rada i discipline s prošlogodišnjeg pokrajinskog sleta u Ljubljani, a već nam se divnim slikama nižu budući uspesi, buduće pobeđe i smeli poleti sokolskih krila na pokrajinskim sletovima u Sarajevu i Zagrebu.

Na prošlogodišnjem pokrajinskom sletu u Ljubljani bio je naš naraštaj i naš sokolski podmladak zle sreće. Kao da su se oblaci prosuli na Ljubljanu, kao da su se duhovi urotili protiv naše sokolske omladine, koja je došla u Ljubljanu da i izvanjim načinom, pred širom javnosti, pokaže što može i što znade. Naša sokolska omladina nije, međutim, sustala, nije potištena ostavila belu Ljubljanu, da se nakon toga povuče u mračne zapečke zemaljskih bivališta, da miruje, da preda sve zaboravu, i da pusti da život teče svojim tokom, tokom, koji nije uvek najbolji i najpošteniji, jer mu daju smer i pravac pojedinci sumnjive prošlosti i sumnjivih osebina. Ne! Ona je pregnula radu, poštenom i nesebičnom radu, radu ozbiljnom i korisnom, da pokaže svetu ono, što nije mogla da pokaže u Ljubljani, da to pokaže i zasvedoči još u većem i sjajnijem opsegu ove godine u Sarajevu i Zagrebu. Da! Ona će to i pokazati! Večno kretanje, večno nezadovoljstvo! Ko ne napreduje taj nazaduje! Voda, koja ne teče — usmrđi se! — te duboke misli i konstatacije velikog Tirša struje našom sokolskom omladinom, i ona radi, ona napreduje, ona živi mladenačkim životom, kroči uvek i uvek samo i samo napred. Mladost, veselje, radinost, koja struji i kipi u našoj omladini dolazi do izražaja sve više — ona ispunja vežbaonice naših sokolskih jedinica. Sve živi, sve radi, sve se sprema. Slike Sarajeva i Zagreba lebde nam pred očima — to je polje rada i uspeha našeg Sokolstva u ovoj godini novih sokolskih jubileja. Večno nezadovoljstvo — to nas vodi i u ovim časovima! Zelimo da sletovi u Sarajevu i Zagrebu prekorače svojom veličinom, sjajem, radom i disciplinom i prošlogodišnji ljubljanski slet! To su naše želje, to su naša htenja, a što Soko želi to mora i da postigne. Rad i samopregor, ljubav i bratska sloga, to su nam garancije, da se u svojim čežnjama ne varamo, da ne preteravamo.

Sarajevo i Zagreb nas zovu! Sarajevo, šehar Sarajevo, mesto gde se ukrštavaju razne kulture, razni uticaji Istoka i Zapada, razna plemena i vere, šarolikost, lepota i plemenitost našega naroda. Sarajevo, gde je pred 20 godina Principov revolverski hitac navestio skoru slobodu svim Južnim Slovenima. Zagreb, taj naš beli Zagreb! Grad, u kome je pred stotinu godina nikla ideja ujedinjenja svih Jugoslovena, ideja jugoslovenska, čiji smo mi Sokoli najjači pobornici i čuvari. Zagreb, gde je pred 60 godina uznikla prva sokolska postojanka na teritoriju bivše Hrvatske i Slavonije, i gde je pred deset godina iznova uskrsla ideja o osnivanju Saveza Slovenskog Sokolstva. Ta nas mesta zovu, ta mesta treba da vide i oseće, kakav život struji našom omladinom. Spremaj se, sokolska omladino, da spremna, vesela i čista čela stupiš pred široku javnost, kojoj ćeš položiti račun o svom radu u velikoj sokolskoj obitelji. Spremaj se već sada za te uzvišene i lepe dane našeg sokolskog slavlja! Radi, vežbaj, uči, štedi!

U Sarajevo! U Zagreb!

(Kljč.)

Svaki naraštajac i svaka naraštajka, koji su već pretplatnici „Sokolića“, neka obnove pretplatu i neka pridobiju barem još po jednog pretplatnika odnosno pretplatnicu

Plakat za pokrajinski slet u Zagrebu 1934 (Izradio br. prof. Gavrančić)

Nikad nije pojedinac ni ljudsko društvo trebalo toliko intuitivnog udubljenja u samu suštinu i bit života te svih odnosa u svetu kao danas. Sve kao da se poljuljalo nad zemljom i pod nogama. Nebo kao da se više ne razumeva sa zemljom i nije u stanju da i dalje dolazi s njome u neposredni dodir. Božanstvo se povuklo na svoje visoko zvezdano prestolje, ono je prepustilo zemljin rod da tumara po beskrajnom bespuću mržnje, divljih strasti, nepoverenja i lakomosti. Svi se obziru za onim biblijskim stupom od ognja i oblaka, što treba da ih izvede iz očajne pustoši besciljnosti te izgubljenog samopouzdanja.

Ljudi su doduše postali silno bogati intelektom i duhom, ali ukoliko su ovde napredovali, utoliko su srcem bivali prazniji i jadniji. A u tom nemirnom malom srcu leži sve: sva sreća i smisao života. Sve drugo je Sizifov posao, taština i preuzetno mahnitanje. Čuti i osetiti udarac bila veličajnog srca vasseljene, osetiti i združiti sva bezbrojna srca ove planete u jedan vasi-onski ritam harmonije i topline — to je, eto, ono za čim potsvesno izgaramo u strasnoj želji i plemenitom zanosu.

Naš narod je predestiniran i po prirodi obdaren, da gleda i u neznatne stvari kao da su besmrtni i s večnošću povezane. To i je ono pravo i intuitivno gledanje života i pojava u niemu. Plemeniti instinkt nas vodi tako, da sve proživljamo u ekstazi višeg gledanja na proživljene dane veličine i pada i na dane crnog teškog stradanja, kada nas je tuđin i neprijatelj kostolomio, krstio i prekalio u plamenu i gromu.

Srdačna i sveobuhvatna osećajnost slovenska izražena je već u mnogim mitima, pričama i bajkama. Naročito mi Jugosloveni ovim putem već od starine dali smo svoj mladenački i simbolički izraz životne istine, poimanja i proročkog znanstva svoje sudbine i srećnije budućnosti. Narod je svojim pronicljivim okom pre mnogo vekova gledao svoj veliki uspon i apoteozu vaskrsa. Već potsvesno oćutio je u svojoj oblagorodenoj duši treptaj svetlih zraka velikih dana ove slavne sadašnjosti. Svet naš većinom je budno i oprezno čekao svoj veligidan uzašašća i poleta slobode.

Siže jedne male narodne priče neka nam posluži kao potvrda, kako je rod naš od starine ispravno gledao na životne istine i u mudro saznanje: Neko dete legne spavati upravo na rubu bunara, u koji se je vrlo lako moglo strovaliti i udaviti se. Kad eto ti Sreće! Dode u obliku žene, probudi dečaka i do krvi ga išiba. Plaćući je dete pitalo ženu, zašto ga bije. »Eto zato,« odgovorila je ona, »jer spavaš kod bunara, u koji lako možeš upasti i utopiti se. Tada ne bi nitko tebe krivio, već bi svi na me zinuli i Nesrećom bi me prozvali.«

To nevino dete iz priče naš je troimeni narod. Slovenski mekan, mlad i neiskusani dremao je on katkad prohujalih stoleća, a oko i pored njega zjapio je stalno ponor propasti i nacionalne smrti. Jer u takvo bezdno pali su već mnogi Sloveni sa sviju strana oko nas, pali su i nestali zauvek s lica zemlje. Nama se to nije dogodilo kroz sreću i dobar usud, koji je kroz teška i krvava stradanja držao narod stalno u budnom i opreznom stavu pred zjalom propasti i jezom narodne smrti. Šibani promišlju i prstom Božjim, probudili smo se i došli do najživlje svesti. I ta svest nas je očuvala od duhovne pogibelji i narodne smrti.

Ova priča, gledana kroz prizmu psihoanalize, pravi je i živi simbol Sokolstva. Jer to je Sokolstvo oličeno u onom zdravom i svežem nevinobujnom detetu. To dete kroz bolna stradanja i teški narodni jad doživljuje sjajno svoje preobraženje, i to u krilatu pticu nebesku. Ono dete se pretvara u Sokola, pticu budnu i svesilnog uspona, u pticu poletnu, koju nam dedovi opevaše i oblagorodiše. Tiršev pak kontemplativni duh dao je toj vatrenoj ptici inkarnaciju slovenske neiscrpne snage i grandioznog simbola. Kroz Sokolstvo obogatili su se Jugosloveni veličajnom vizijom neslućene narodne snage. Kroz Sokolstvo dolazi svaki jugoslovenski pojedinac do kraljevske vlasti nad samim sobom. S njime stoji cela nacija na straži oko općih narodnih

kao i sveslovenskih interesa i ciljeva. Ono detence iz priče sada je već naraslo u stasitog momka i junaka, koji će, zanet sokolskom idejom, uklanjati čitave pećine poprečene na stazama jugoslovenskog života. Od tih pećina i blokova granitnih, što stoje kao neuklonive zapreke, praviće Sokolstvo snagom svoje nutarnje vere ravnu kaldrmu, po kojoj će stupati u neodoljivom elanu do krajnjih vrhunaca napretka.

Sokolski naraštaji imaju da se uzdignu, udostoje i pretvore u prave »olimpijce«, koji će rukama milovati i dohvaćati zvezde. Olimpijci neka postanu Sokoli, koji će junaštvom i disciplinom duha i tela biti onaj pesnički

»car i gospodar nad zlima svakojima«. Postojanim i sistematskim radom, ljubavlju, odgojem i samopregorom pričestiće se Sokolstvo sa živim i jedinim Bogom, pričestiće se Njime i prigrliti Ga snagom svoje volje. Tada će to Božanstvo i opet sići sa svoga oreolama i bezbrojnim suncima ukrašenog prestola vasseljene, sići će i pružiti svoju blagoslovljenu i svetu ruku pomirnicu svakom našem čoveku, patniku i borcu bio on ispod Dinare, Karavanki ili Rudnika te Šar-planine.

Dotle, dok se ne ispuni ovaj najviši zadatak sokolski, želimo da se svaki pravi Soko podjednako živo oduševljava i svoj život potencira harmonijom

kretniji i bezgraničnom disciplinom u mirnoj i stvaralačkoj energiji. Ono, to Sokolstvo neka čini neprestane žrtve pred oltarom nutarnjeg svetohraništa duše. Užiagač da bude srdaca sviju Jugoslovena, jer duše i srca se dadu samo srcima koja gore upaljivati. Istočimo li ovako sve srce u radu i plemenitom nastojanju za dobro naroda, više je nego stalno, da ćemo onda ukloniti sve olovne utege s duše našega ujedinjenog naroda. Duša njegova će onda poleteti na krilima sokolskim u eterske visine svete, gde caruje večni duh beskrajne savršenosti.

Hraneći se radom, milodušjem i poletom nad ćutilnim svetom, pomlađivače Sokolstvo sav bitak i duh potomstva. Kao večna žiža i kandilo goreće pred žrtvenikom narodnih svetinja, goreće i kazivati ovim i potonjim pokolenjima, da Sokolstvo budno i stameno stoji na straži nesmetanog razvoja i boljitka drage naše i sveopće majke Kraljevine Jugoslavije. Sokolskoj omladini pak preporučamo iz dna srca i nada sve toplo, da svi nastoje postati živa zrnca. Zrnca da budete iz kojih će nicati i rasti trajan živić i stablo nacionalnog života. I to stablo da se pod sokolskim okriljem zaodene divnim cvećem, što će sutra nositi krasne zdrave plodove. Bude li tako, nas Jugoslovene neće nikad više veliki žrvanj međunarodnog života mleti i nemilo bacati u svetski mućnjak. To je smelo i moglo da bude samo jučer i za starih dana teške prošlosti.

Brat Dragutin Šulce

Povodom šezdesetgodišnjice života i četrdesetgodišnjice sok. rada

Čast radu! Poštenom i nesebičnom radu! U tom smislu proslavljuje naše Sokolstvo još jedan jubilej u nizu mnogih jubileja, koji se isprepliću s našom sokolskom organizacijom i sokolskom idejom. Proslavljujemo šezdesetgodišnjicu života i četrdesetgodišnjicu plodnog, nesebičnog, tihog i ustrajnog sokolskog rada brata Dragutina Šulcea, zamenika načelnika Saveza SKJ. Ne podižemo mu mramorni spomenik, niti ga obasipavamo darovima i govorima, već mu ovim izražavamo našu duboku sokolsku zahvalnost i priznanje, koji izvire iz dubina naših sokolskih srca za sve ono što je uradio na sokolskom i narodnom polju, držeći se uvek i u svakoj prilici osnovne sokolske misli: »Ni koristi ni slave«. A takav je zaista br. Šulce bio u čitavom svom životu i delovanju, u svakom svojstvu i na svakom položaju od ranih svojih godina do ovih lepih i časnih godina, koje je doživeo u sokolskom krugu. Tih i miran, povučen i skroman, ali zato odlučan, ustrajan, nesebičan i požrtvovan. Potpun Soko, potpun čovek, kakvih se danas retko nalazi u ovo materijalističko vreme. Malo se o njemu čuje i govori, ali su za to dela njegova i jaka i snažna, snažnija od svake reči i razvikanih veličina.

Život br. Dragutina Šulcea vrlo je zanimiv, protkan patnjama i borbama, kojima je bio posut put,

kojim je stupao čim je ugledao svetlo sunčanog dana. Njegov život treba da bude svetao primer današnjem našem naraštaju, kako se trnovim putem krči prostor prema postavljenom životnom cilju i životnoj zadaći. Brat Šulce rodio se 21 decembra 1873 godine u Zagrebu. Otac njegov, lužički Srbin, ispušta dušu tek što je mali Dragutin ugledao svet, tako je ovaj vredni doseljenik lužičkosrpskog naroda mogao da gleda svoje čedo samo jedan sat. Majka našeg jubilarca trebala je da u znojlu lica svoga privređuje hled svojoj malenoj deci, da ih hrani i da ih od zla brani. Tek što je bilo našem svečaru deset godina umire mu i majka, i on je prepušten nezi i brizi plemenitih srdaca svojih znanaca i skrbnika. Brat Šulce nije klonuo. I tu gorčinu podneo je muški i junački iako je još bio nejakoo dete. Potpomognut od svojih dobročinitelja polazi u realku, gde završava četiri razreda, da nato stupi u tiskaru Albreht u Zagrebu, gde se sprema za svoj životni poziv. Kasnije je postao poslovođom i vodi nekoje tiskarske zavode. Taj ga je, međutim, rad, koji iziskuje mnogo napora i čvrstog zdravlja, toliko shrvao, da je njegovo zdravlje popustilo. Po lekarskom savetu stupio je brat Šulce u Soko da tamo popravi svoje narušeno zdravlje. Bilo je to pred četrdeset godina, godine 1893. Taj pristup brata Šulcea u Soko pretstavlja novo razdoblje u tadanjem Hrvatskom Sokolu. Stupa u Soko da popravi svoje narušeno zdravlje, ali bistri um njegov odmah uvida da je polje sokolskog rada mnogo šire, mnogo veće i plemenitije, da ne postoji samo zbog telesnog uzgoja pojedinca i naroda. Sokolsku ideju prihvaća svim žarom svoje mladenačke duše i predaje joj sama sebe. U Sokolu razvija sve svoje znanje, svoje sposobnosti i svu svoju bratsku ljubav za više sokolske ciljeve. Sokolsku ideju hteo je upoznati do u tančine, sokolski sustav hteo je da savlada do potpunosti. Zato i polazi u Prag u tromesečni tečaj ČOS, gde upoznaju njegove sposobnosti i vrline, a kao tečajac bio je prvi među prvima. Sakupljeno svoje znanje presaduje u duše i srca svog zagrebačkog i uopće Hrvatskog Sokolstva, koje je stalo da živi novim životom, da diše novim i svežim mladenačkim duhom. S postignutim radom se ne zadovoljava već ponovno polazi u Prag da posećuje drugi tečaj ČOS, gde se naročito ističe i kao Soko i kao čovek. Vrativši se u Zagreb preuzima vodstvo društva, župe i saveza, gde svojom sposobnošću, obljubljenošću i zdravim pogledima vodi, budi i podiže klonule duhove. Uspeši nisu izostali i već na sokolskim sletovima Hrvatskog Sokolstva u Zagrebu god. 1906 i 1911 vide se plodovi njegovog sitnog, ustrajnog i požrtvovnog rada. Uz sav rad, koji većinom leži na njegovim ramenima, ne samo u Sokolu nego i u njegovom privatnom radu, on ipak uspeva da i na sokolskom publicističkom polju neumorno radi. Njegovi su članci razasuti po mnogim sokolskim listovima, koje pobuđuje opće zanimanje i pažnju. I njegova knjiga »Sokolstvo« temelj je našoj današnjoj sokolskoj stručnoj literaturi, kojoj je zapravo on udario temelje u našem Sokolstvu na Jugu.

Ujedinjenje našega Sokolstva bilo mu je večno na sreću. Po oslobođenju on ni časa ne časi, a da ne pristupi u redove novog Jugoslovenskog Sokolstva u kome je ostao do osnivanja današnjeg Sokola Kraljevine Jugoslavije gde obnaša časno i zasluženno mesto zamenika načelnika Saveza Kraljevine Jugoslavije, kao što je časno i ponosno obnašao i čast i dužnosti načelnika saveza Hrvatskog Sokolstva. Prigodom ovog značajnog jubileja obogatio je naš dragi svečar naše Sokolstvo novim jednim svojim delom »Sustavom sokolske tjelovežbe«.

Prigodom ovog dvojnog jubileja dragog našeg vode, učitelja, uzor-Sokola i čoveka, brata Dragutina Šulcea, želimu mu i mi naraštajci obilje sreće, zdravlja i zadovoljstva na sreću i korist našega naroda i dragog mu Sokolstva.

Zdravo!

(Ključ.)

Pretplatu na „Sokolića“ podmirujte čekovnom položnicom Poštanske štedionice!

Sva sokolska društva, sve čete, sve škole u Jugoslaviji treba da smatraju svojom dužnošću, da se pretplate na „Sokolića“

Naše akademije

Majcan Ivo, Senj

Svaka sokolska akademija imala bi da bude ogledalo rada u nekoj sokolskoj jedinici. — Želimo li da nam bude akademija dobra, ona pre svega mora da deluje svestrano i uzgojno na gledaoce i izvađače. Za postignuće prave svrhe mora da bude program smišljeno sastavljen, s kojim se neće posetioce zamarati i dosadivati, već on treba da im pruža duševni užitek. Zato je potrebno da program bude raznoličan, gde će se menjati i nizati slike s kojima ćemo izazivati nove utiske i osećaje, ali koje će ipak sačinjavati neku zaokruženu sokolsku celinu — rezultat svestranog sokolskog rada i vaspitanja. Ono što posetioci vide, treba da svojom sadržinom, slikovitošću, tačnošću i doteranošću ugodno deluje na srce i na dušu. Sem toga treba akademija — naročito kod vežbača i vežbačica — da utiče i na razvitak i jačanje volje, da postane čvršća i spremnija za daljni ustrajni i smišljeni rad.

Posle svake akademije imamo se osećati sposobnijima i spremnijima za svoj rad, a u razumevanju naših nastojanja kao i u našoj nutrinji poletnijima, savršenijima, boljima i lepšima. Ali sem proširivanja tih vrednota i sposobnosti shvaćanja ideološkog, tehničkog i organizatorskog rada, svaka akademija treba da nam ulije novi osećaj bratstva, potrebu zajedničkog rada i pripravnost uzajamnog potpomaganja. Na njoj imamo da proširimo svoj vidokrug u svim granama sokolskog delovanja i u svim smerovima shvaćanja Sokolstva i njegovih plemenitih težnja i nastojanja. A duh koji vlada (ili bi trebao vladati) na akademijama mora uneti u nas novi i sveži mlaz sokolske energije i potstreka k novim pregnućima.

S našim akademijama moramo da oplemenjujemo i duševnost prisutnih, a naročito naših mladih. Zato moramo davati takve stvari i izvoditi takve vežbe s kojima ćemo unositi u dušu ono, što našu mladež, ali i širu javnost, najviše zanima i veseli, što ih uznosi i zagrejava za našu stvar, ili u najmanju ruku potiče njihovu misao na razmišljanje o sokolskoj ideji i njenim idealima.

Zadovoljiti željama i ukusima pojedinaca je teško. To nećemo ni pokušavati. Zato ćemo nastojati da damo nešto što je nama svima zajedničko, gde će se u našim vežbama ispoljavati snaga, okretnost i energija, obeležja iz naših — nama Slovenima — svojstvenih motiva, koji će naći razumevanja i odziva u svakoj slovenskoj duši.

S gradom, koju prikazujemo, treba da u izvesnoj meri delujemo na celog čoveka; da preporodimo koje ravnodušno srce, probudimo i zagrejemo koju hladnu dušu i osvestimo i pridobijemo kojeg novog pripadnika, koji će uvideti dobrotu, lepotu, korist i uzvišenost sokolske misli. Sem toga treba još reda, tačnosti i discipline. Svi, koji su pozvani trebali bi da shvate, a i izvrše svoju sokolsku dužnost i zajedno s prednjacima da se brinu da akademija uspije u svakom pogledu. Na taj bi način s lepšim utiscima duševnog sklada i sloge, s vedrinom bratstva i zajedničke misli, što pokida lance i preporodi mnoge, izvršili svoju dužnost i naši bi vežbači s akademije otišli zadovoljni i ponosni. Takve misli bi morale pratiti sva naša nastojanja na našim akademijama.

„Sokolić“ se naručuje pri Upravi sokolskih listova, Ljubljana, Učiteljska tiskara

Gradskom ulicom žuri se, poskakuje, mlad čovek. Ide veselo, oči mu sjaju, usta se smeše, a lice mu izgleda tako umiljato. Zadovoljan je. Radostan je. Što mu se dogodilo? Da nije nasledio kakovu baštinu? Da nije u službi napredovao? Žuri li se na kakav prijatan sastanak? Ili je prosto dobro ručao, pa čuvstvo sitosti i zdravlja mili po svim njegovim člancima? Nije li moguće odlikovan kakovim visokim odlikovanjem?

Ne! Nijedno.

Oklevetao je svojega prijatelja. Širio o njemu najgusnije laži. Upravo sada ispričao mu neki njegov prijatelj kao novost te laži, a on im poverovao zaboravivši da ih je on prvi bacio u svet.

O, kako je dobar, kako srećan i zadovoljan, taj ljubazni nadobudni mladi čovek!«

Prev.: Radoslav Kovač.

Kako su lepe, kako su sveže bile ruže!

Turgenjev

Jednom, bilo je to davno, čitao sam u nekoj knjizi pesmu. Gotovo sam je već sasma zaboravio; sećam se tek prvog stiha:

»Kako su lepe, kako su sveže bile ruže!«...

Zima je. Mraz je zaledio stakla na prozorima. U tamnoj sobi gori sveća. Sâm sam. Sedim u uglu, a u glavi mi neprestano zvoni:

»Kako su lepe, kako su sveže bile ruže!«...

Vidim se pred prozorima ruskog doma. Letno se veče lagano spuštalo i prelazilo u noć. U toplome vazduhu lebdi miris rezede i lipe. Na prozor se nalaktila devojka, glavicu priklonila uz rame pa nepomično, nemo promatra nebo. Hoće da dočeka izlaz prvih zvezda. Njezine su oči tako prstodušno i zamišljeno uprte u nebo, ustašca joj se nećujno micala, a njezine još ničim ne uzburkane grudi odmereno se dizale i spuštale. Lice joj je bilo tako mladoliko, tako nežno. Nisam se usudio da je nagovorim, no bila mi je tako draga, a moje je srce tako žestoko udaralo.

»Kako su lepe, kako su sveže bile ruže!«...

U sobi sve tamnije, sve mračnije... Sveća trepti i dogoreva, a crne sene plešu na niskome stropu. Vani škripi i besni zima, a meni se čini da čujem otegnuti starački šapat:

»Kako su lepe, kako su sveže bile ruže!«...

Preda mnom iskaču davni doživljaji.

Slušam veselu buku obiteljskog života. Dve tamne glavice, prislonjena jedna uz drugu, odvažno me gledaju. Obrazi im titraju od suzdržana smeha, ruke im se prijateljski spele, umiljati glasići hoće jedan drugoga da nadviču, a tamo u dnu druge sobe, također mlade ruke prebiraju po tipkama staroga glasovira neki valcer. Njegova arija nije mogla da zagluši mumljanje starog samovara:

»Kako su lepe, kako su sveže bile ruže!«...

Sveća tone... Ko to tako teško kašlje?...

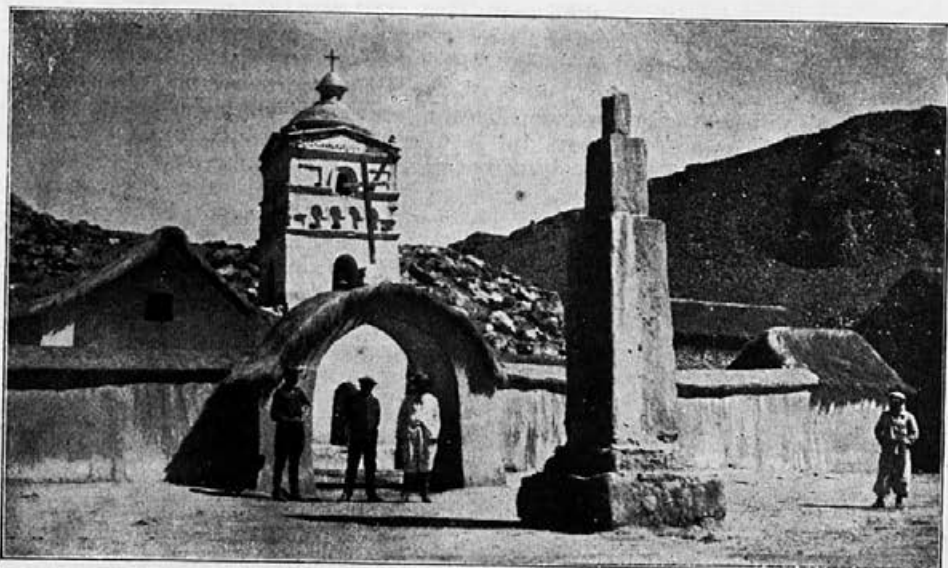
Stari pas, moj verni drug, skupio se pod mojim nogama i drhće od zime...

Hladno je... Zebem... One su već sve pomrle...

... »Oh, kako su lepe, kako su sveže bile ruže!«...

Prev. Radoslav Kovač.

Brat iz daljne tujine se je spomnil »Sokoliča«

Cerkev v Andali, spredaj piramida

Brat Eber Friderik je prišel lansko leto iz daljne Argentine na ljubljanski pokrajinski zlet, ki ga je izredno navdušil. Zdaj se je spomnil Sokoliča z dvema slikama iz krajev, kjer on živi. Brat Eber ima v mestu Salti lepo urejeno vrtnarijo, trgovino s cvetlicami, sadnim in gozdnim drevjem. Vedno je še zvest in navdušen sokolski pripadnik.

Edino dobro zavetje v višinah kjer gospodarijo veter, sonce in mraz

Bugarski Junaci i Slovensko Sokolstvo

Dne 14 decembra pr. godine sastali su se u prostorijama Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije u Beogradu predstavnici bugarskih Junaka predsednik Saveza Dimitrije Lazov i član uprave Kiril Georgijev s predstavnicima našeg sokolskog saveza br. Durom Paunkovićem, II zam. starešine Saveza SKJ, br. drom Mihajlom Gradojevićem, članom uprave, i saveznim tajnikom br. Antom Brozovićem, da raspravljaju o pristupu bugarskih Junaka u Savez Slovenskog Sokolstva. U svim pitanjima, koja su raspravljena na ovoj konferenciji, postignuta je potpuna saglasnost u svim pravcima tako, da je nestalo smetnje za pristup Junaka u sokolsko kolo svih Slovena. Ovo je pitanje ponovno raspravljano na sednici starešinstva Saveza Slovenskog Sokolstva u Pragu dne 14 januara 1934 g., gde je odobren zaključak beogradskih većanja. Prijem bugarskih Junaka u SSS je osiguran, potrebno je još samo formalno odobrenje glavne skupštine SSS, koja će se održati u Pragu maja meseca o. g.

Nakon toliko godina trzavica i međusobnog nesporazumevanja došao je čas da su braća pružila jedan drugome ruku pomirnicu na dobro, sreću i napredak Slovenstva i Sokolstva.

Brat Fran Krapež

Dr. I. Lah, Ljubljana

Ako pogledate pred seboj našega sokolskega jezdeca, se vam bo zdelo takoj, da ste ga že nekje videli. Najbrže. Kar vas je Ljubljančanov, prav gotovo poznate brata Krapeža ali, kakor ga mnogi nazivajo »Živilija«. Kadar ste šli mimo Zvezde, ste ga lahko videli pred kavarno ali na cesti, kjer je pregledoval svoje palme in oleandre in druge rastline, ki so krasile prostor pred kavarno v poletnih dneh. Pa tudi oni, ki niste iz Ljubljane, ste ga najbrže videli kje v okolici na sokolskih zletih, ali pri kaki drugi slavnostni priliki. Saj je skoraj nemogoče, da bi vam ne obstal pogled na tem bratu, ki ima na sebi nekaj tako naravno prikupnega. In če ste vprašali kogarkoli po njegovem imenu, vam je gotovo takoj odgovoril: »To je Živili!«

In če ste ga pozdravili, ste gotovo takoj od njega prejeli prijazen odzdrav: »Živili!«

Ko bi imel časa, bi vam lahko povedal mnogo zanimivega iz svojega življenja. Za sedemdesetletnico je nekdo skušal sestaviti njegov življenjepiš, pa je nastala cela knjiga.

Ne pripovedoval bi vam o njegovem življenju, ko bi ne bilo v njem toliko poučnega. Vsak narod, ki hoče dobro vzgajati svojo mladino, mora kazati te vrste može za zgled, kako more deček sam iz sebe ustvarjati uglednega človeka, tudi če je reven in ubog, ako je v srcu pošten in ga vodita po poti življenja sokolska in narodna misel.

Naš stari Sokol je prišel s Krasa. Kraški dečki, ki so preživljali svojo mladost v gladi in revščini, so že od nekaj odhajali v svet za kruhom. Gorica, Trst, Reka, Benetke, to so bila mesta, kjer so iskali zasluzka. Mnogi iz njih so si opomogli in so postali bogati trgovci. Gorjupi, Kalistri in drugi so postali milijonarji, podpirali so slovensko šolstvo in ustanovili štipendije za revne dijake. Začenjali so v bedi, a z delom so se povzdignili do blagostanja. Svojim ubožnim občinam so sezidali šole in ubožnice. Take može najdemo tudi med našimi Dalmatinci, ki imajo s Kraševci toliko sorodnega. To so možje, ki so vzrastli sami iz sebe. Tako nastajajo v Ameriki iz pouličnih dečkov, ki prodajajo časopise, poznejši milijonarji. Seveda ne gre samo za to, da človek obogati, ampak tudi za to, da s svojim denarjem stori kaj dobrega za svoj rodni kraj, za narod, za človeštvo. Poznam lepo knjigo, ki nosi naslov: Ubožni dečki, ki so se proslavili. Takih knjig bi nam bilo treba, da vidimo, kako usoda poskrbi za marljive in poštene ljudi.

Brat Krapež je bil torej kraški deček, rojen tam nekje pri Vipavi. V mladosti se je učil čevljarstva, a zraven je poslušal, kaj se godi po svetu. Takrat so se začela naša mesta šele prebujati. Prej je bilo v njih mnogo nemškega in tujega. Tako je zaneslo

mladega Kraševca v Ljubljano. Ni imel drugega ko pridne roke in pošteno srce, a že od mladih dni je želel biti dober Slovenec in Sokol. Ustanovil si je v Ljubljani svojo delavnico. A znal je opazovati svojo okolico. In je videl n. pr., da hodijo v Ljubljani tudi najbolj navdušeni rodoljubi v nemške kavarne, ker ni slovenskih. Deček z dežele, ki je prišel takrat v mesto, je prej videl take javne nedostatke, kakor so bili n. pr. nemški napisi, nego ona gospoda, ki je bila teh napisov že vajena. Naš čevljarček je zapustil šila in kopita in se posvetil onemu stanu, za katerega je bil rojen: postal je kavarnar. Njegova kavarna je nosila prvi slovenski napis: Narodna kavarna. Naravno je, da so se vsi rodoljubi shajali pri njem.

Iz začetne »Narodne kavarne« je nastala ona velika na Dvornem trgu, ki jo je poznal vsak Slovenec. Ne samo Slovenec, tudi vsak Jugoslovan, Čeh, Rus. Bila je središče narodne družbe. Ko so zagrmeli balkanski topovi, so se tu praznovale velike zmage pri Kumanozem, pri Bitolju, Skadru i dr. In že tedaj je ne en slovenski dijak užival dobrote brata Živilija, v katerem je imela mladina svojega prijatelja. Koliko revežem je pomagal, koliko darov razdelil, koliko mladih ljudi podprl na njih poti v življenje. Ni bilo nobene narodne ustanove, ki bi je ne bil podprl z visokimi vsotami, za katere je vedel le malo kdo. Ko je l. 1908. nastal v Ljubljani veliki prevrat in so meščani pometali s hiš nemške napise, se je tega boja udeležil seveda tudi naš vedno mladostno navdušeni Sokol in bodril še druge s svojim: »Živili, živili!«

Od takrat se ga je prijel to ime. Prišel je na zatožno klop in odločno zagovarjal slovensko stvar. Med vojno je bila njegova kavarna pravo zbirališče veleizdajalcev. In ko je zasijala

Jugoslavija, jo je pozdravil naš bojevnik kot davno sanjo svoje mladosti. Njegov ideal je bil, dati Ljubljani vzorno krasne prostore, kjer bi narodno meščanstvo imelo svoje središče. Bivša nemška kazina je bila tak prostor, treba ga je bilo preurediti. Lotil se je dela in žrtvoval milijone, da ustvari Ljubljani »Zvezdo«. Tujci so občudovali njegovo delo. Po njegovi zaslugi je Ljubljana dobila kavarno, restavracijo in vrt, s kakršnim se more ponašati le malokatero mesto. Tam, kjer so se prej šopirili Nemci, je bilo sedaj središče narodnega življenja. Koliko velikih dogodkov so videli ti prostori! Z njimi si je postavil brat Živili najlepši spomenik, postal je meščan ljubljanski, Sokol pa ga prišteva med svoje najzveštejše podpornike.

† Brat Antonin Švehla

12 decembra 1933 godine umro je u Hostivaržu kraj Praga, u 55 godini života, brat Antonin Švehla, dugogodišnji ministar i predsjednik ministarskog saveta bratske Češkoslovačke Republike. Pokojni brat Švehla bio je istaknut političar u bratskom češkoslovačkom narodu, gde je zauzimao najviše položaje u političkom životu. Brat Švehla bio je velik i osvedočen prijatelj našega naroda. Za svoj svestrani rad bio je počašćen od Karlovog univerziteta u Pragu počasnim doktoratom (honoris causa). Bio je čovek stvaranja, čovek akcije, iako je bio čovek sela, bez škola. Jaka volja i bistri njegov um prokrčili su mu put do najviših položaja u državi.

Pokojni brat Švehla stupio je u Sokolo u 25 god. života i postao starešinom društva u svom rodnom mestu Hostivaržu, koje je društvo vodio uspešno i neprekidno kroz punih 27 godina. Bio je vežbač i član prednjačkog zbora. Tehnički je radio i vodio uz svoje društvo i svoje sokolsko okruženje, a najviše mu je ležao na srcu podmladak i naraštaj, budući stubovi sokolske i državne obitelji. Na njegovu pobudu osnovan je u ČOS prosvetni odbor, čijim je članom postao i on. Bio je i I zamenik starešine Srednjočeške župe. Svuda je radio, vodio i potpomagao. Nesavladiva volja, neslomiva železna energija, bistrina uma i neokaljeno poštenje, to su bile odlike ovog velikog političara i Sokola. Slava imenu njegovu!

Rijeka »slavi« 10-godišnjicu svog »oslobođenja«

Svi Jugosloveni, a naročito oni iz gornjeg dela našega Jadrana, s bolom su se setili 27 januara žalosne 10-godišnjice rimskog sporazuma, prema kojemu je naš lepi i omiljeni, narodni grad Rijeka prepušten za uvek našem susedu s onu stranu Jadrana. Taj naš grad, koji se je vekovima borio protiv tuđinskog jarma: i austrijskog i mađarskog, prepušten je konačno žalosnoj sudbini, koja mu je silom skinula izvanje znakove svog slovenskog obeležja i obavila ga crnim velom tuge i raspadanja. Rijeka, koja je odgojila našem narodu čitav niz naučnika i nacionalnih boraca počev od Erazma Barčića, Kurelca, Mažuranića, Trinajstića, Spinčića i bezbroj drugih naših istaknutih ljudi, polagano nazaduje i propada, da se uvrsti u red propalih gradova, čiju je sudbinu zapečatila sila i nečovečnost. I »čista nacija« Rijeke sprema se ove godine da svečano »proslavi« 10-godišnjicu svog »pripojenja majci Italiji«.

Hoće li ikada taj grad da proživi nacionalnim životom novembarskih dana 1918 godine? — Ova misao neka nam večno lebdi pred očima i u našem nacionalnom, sokolskom radu.

(Kljć.)

Na pragu novoga života

Hajrudin Ćurić, Sarajevo

(Drama u jednom činu iz muslimanskog života)

LICA:

Profesor Alija, upravnik »Gajretovog«* muškog konvikta, 33 godine,
Behija, učiteljica, njegova žena, 28 godina,
Omer, učenik osnovne škole, oduševljeni Soko, njihovo dete, 8 godina,
Dr. Hajrudin, pomoćnik ministra za fizičko vaspitanje naroda, Alijin
školski drug i čuveni školski radnik, 32 godine,
Dr. Asim, advokat i predsednik Glavnog odbora »Gajreta«, 45 godina,
Crnac Džimi, sluga doktora Hajrudina, 20 godina,
Ajnija, debela služavka u konviktu, 30 godina,
Jedan pitomac konvikta, 17 godina.

Radnja se događa u »Gajretovom« muškom konviktu u Sarajevu.
Vreme: najbliža budućnost.

Upravnikova kancelarija. U proćelju vrata. Desno od vratiju u blizini ctvorenog prozora nalazi se upravnikov sto i tri — četiri stolice. Na stolu se vidi telefon, nekoliko knjiga i akta. U sredini kancelarije smešten je okrugli sto za stranke, a okolo njega četiri fotelje. Levo od vratiju vidi se zatvoren prozor koji gleda u dvorište konvikta. Po zidovima su izvešene sličice i drugo, a na vidnome mestu visi slika Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, protektora »Gajreta« i starešine SKJ. Upravnik Alija sedi za svojim stolom i piše. Čuje kucanje na vratima.

Alija (ne dižući glavu): Slobodno. (Ulazi jedan pitomac i pozdravlja.)

Pitomac: Gospodine upravniče, jedan gospodin želi da govori s Vama.

Alija: Neka uđe gospodin. (Pitomac odlazi, a odmah iza njega ulazi doktor Hajrudin.)

Dr. Hajrudin (ulazeći): Zdravo Alija!

Alija (iznenađen neočekivanim posetom ustaje i rukuje se):

Zdravo, Hajrudine! Odakle Ti, ako Boga znaš? Da mi je čitav svet govorio, da ću Te danas videti, ne bih mu verovao.

Dr. Hajrudin: Došao sam iznenađa i teškom mukom te nadoh.

Alija (nudi mu fotelju): Izvoli sedi. (Sedaju.)

Dr. Hajrudin: Da si u onom našem starom »Gajretovom« konviktu gde smo obojica proveli mnogo lepih časova, ne bi mi bilo teško da te pronadem.

Alija: Eee...

Dr. Hajrudin: Otkako sam otišao iz Sarajeva, podignut je novi »Gajretov« konvikt, a i Sarajevo je postalo (smeši se) neka vrsta velegrada, pa, kako Ti rekoh, jedva sam Te našao.

Alija: Pa kako si mi?

Dr. Hajrudin: Dobro, kao i uvek, a Ti?

Alija: Evo kako vidiš.

Dr. Hajrudin: Boga mi, Ti dobro.

Alija: A jesi li sam došao? Gde si otseo?

Dr. Hajrudin: Otseo sam u hotelu »Evropi« s jednim crnim gospodinom...

Alija: Ne razumem Te...

Dr. Hajrudin: Sada će Ti biti jasno. (Zove.) Džimi! (Na vratima se pojavljuje crnac Džimi u evropskom odelu.)

Džimi (klanjajući se duboko): Milostiva gospodin... neka izvoliti zapovedati...

Džimi slušati...

Alija (u čudu): Ko Ti je ovo, po Bogu brate?

* »Gajret« je muslimansko kulturno-prosvetno društvo, čiji se glavni odbor nalazi u Sarajevu. Ima priličan broj svojih pododbora, a naročito na teritoriju bivše Bosne i Hercegovine.

- Dr. Hajrudin** (s mešići se): Ovo je moj verni sluga Džimi. (Džimiu.) Uzmi jednu stolicu, Džimi, i sedi.
- Džimi**: Džimi.. kazati.. hvala. Veliki Manitu.. biti na pomoć.. moga gospodaru! (Uzima stolicu, seda levo od vratiju, do zatvorenog prozora, i za vreme čitave njihova razgovara gleda čas slike na zidu, čas u njih dvojicu.)
- Alija** (još uvek iznenađen): Tako Ti Boga, odakle Ti ovaj crnac? Ništa mi nisi o njemu pisao.
- Dr. Hajrudin**: Ti znaš da sam uvek voleo nečim da Te iznenadim.
- Alija**: Često si uspeva, pa i sada.
- Dr. Hajrudin**: Sada, kad sam uspeo da Te ovako iznenadim s ovim crnim gospodinom (pokazuje na Džimija), hoću da Ti ispričam, kako sam se namerio na njega.
- Alija**: To me baš interesuje.
- Dr. Hajrudin**: Da bi priča bila potpunija, vratiću se nekoliko godina nazad. Sam znaš da sam se, kao »Gajretov« pitomac, u srednjoj školi, istakao mnogo u Sokolu.
- Alija**: To mi je poznato vrlo dobro.
- Dr. Hajrudin**: Nažalost, bio sam jedini Soko u konviktu, jer sokolska ideja nije bila prodrla među muslimansku omladinu.
- Alija** (odobrava glavom čuteći).
- Dr. Hajrudin**: Poznato Ti je da sam nakon mature dobio sokolsku stipendiju, da sam otišao u Prag i tamo završio studije.
- Alija**: Da.
- Dr. Hajrudin**: Kad sam doktorirao, uredio je češkoslovački sokolski savez s našim sokolskim savezom da ostanem u Pragu radi detaljnog upoznavanja sokolske misli. Postao sam sokolski lekar i radio sam neumorno u Praškom Sokolu.
- Alija**: Mogu misliti, kako si radio.
- Dr. Hajrudin**: Na tome položaju ostao bih i dalje, da me nije pozvala naša vlada, koja je čula za moj sokolski rad, i ponudila mi mesto pomoćnika ministra za fizičko vaspitanje naroda. To je bilo pre dve godine. Vruća želja za rednom grudom i pcmisao, da sokolsku ideju treba što više proširiti, naročito i među muslimanskim delom jugoslovenskog naroda, naterala me je, da se odazovem pozivu naše vlade.
- Alija**: I pošao si u domovinu.
- Dr. Hajrudin**: One noći, kad sam trebao da krenem iz Praga, desio se u mome susedstvu požar. Pošto sam bio spremio sve svoje stvari i do voza imao puna dva sata, odlučim da sidem na ulicu i da vidim šta se događa.
- Alija**: I šta je bilo?
- Dr. Hajrudin**: Na ulici, pred kućom koja je bila u plamenu, saznadoh da su stanari izbavljeni, samo da nema crnog slugu, koji je morao biti u toj kući. Svakog časa očekivali su se vatrogasci, a plamen je bivao sve veći.
- Džimi** (koji ga je za to vreme pažljivo slušao): Džimi.. sakriti se pod.. kanapa.. a kada videti vatra.. Džimi.. vikati u pomoć..
- Dr. Hajrudin** (Džimiu): Pričekaj, Džimi! (Priča dalje.) Najedanput se začuje lom prozora na prvom spratu kuće koja je bila u plamenu, i nečiji očajan vrisak. I dok su prisutni stajali kao ukopani, ja se priblerem i pojurim na prvi sprat, u sobu, iz koje je dolazio vrisak. Kroz dim i vruć vazduh napipah neku osobu, zgrabim je i povučem za sobom. Vatrogasci su već bili došli i, uz pomoć njihovih štrcaljki, izvukao sam polumrtvog Džimija na ulicu, gde smo mu dali prvu pomoć.
- Alija**: Pa kako to, da je ostao u sobi za vreme požara?
- Dr. Hajrudin**: Malo pre si čuo. Sam mi je posle pričao, da je one noći čuo veliku galamu i trku po kući. Misleći da su se pojavili lopovi, sakrio se pod otoman, da sačuva svoju skupocenu kožu. Izišao je tek kada je dim ušao u sobu i kada ga je počeo gušiti. Video je, da mu je život u opasnosti, besno je skočio do prozora, polupao ga i počeo vikati.
- Alija**: Zaista romantična stvar. Interesuje me epilog.
- Dr. Hajrudin**: Epilog je zgodan: kad je Džimi došao k sebi i kad su mu kazali ko ga je spasio, počeo me ljubiti u ruke i padati preda mnom ničice u znak zahvalnosti. Pred skupljenim svetom zavetovao se, isprekidanim i malo razumljivim rečima, da će me, kao sluga, slediti do kraja svoga života i da će biti spreman da svoj život za me žrtvuje.

Alija: Pa šta si radio?

Dr. Hajrudin: Šta sam radio? Nisam mogao da ga odbijem, jer me je sledio kao sena. Ostao sam još dan — dva u Pragu dok sam mu na konzulatu isposlovao putnu ispravu, a onda sam ga poveo u Beograd. Veran mi je kao rob. Naučio sam ga prilično da govori naš jezik, samo ga ne mogu odučiti od upotrebe infinitiva. Samo ga slušaj — u njega je sve: biti, znati, čuvati i t. d.

Alija (Džimiu): Voliš li Ti svoga gospodara?

Džimi: Džimi.. voleti.. svoj dragu gospodara.. Niko više.. tako ne voleti.. svoj gospodara.. Veliki Manitu.. štiti.. moj dragu gospodara..

Alija (Hajrudinu): Ko mu je veliki Manitu?

Dr. Hajrudin: To je najveće božanstvo njegovog plemena. Molim Te, daj mu kakvu knjigu sa slikama, da se malo zabavi. Hoću da se s Tobom pošteno ispričam.

(Alija ustaje, uzima jednu knjigu sa svog stola, daje je Džimiu, koji mu se klanja, vraća se i seda na svoje mesto pokraj dr. Hajrudina).

Alija: Nemaš pojma koliko mi je drago što si došao. Znaš li Ti od kada se mi nismo videli?

Dr. Hajrudin: Što ćeš, Alija, moje su prilike bile takve. Da nisam ostao u Češkoj, ne bih sada bio ovo što sam.

Alija: Budno sam pratio sav Tvoj rad. Imam sve izreske iz novina o Tebi i sve Tvoje fotografije. Moja žena i moj sinčić poznaju Te po mome pričanju.

Dr. Hajrudin: Zbilja, kako je gospoda Behija? Nemam kada ni da Te upitam za nju.

Alija: Behija je vrlo dobro. Otišla je na sednicu »Gajretovog« ženskog odbora. Radi praznika danas joj nema nastave.

Dr. Hajrudin: Na kojoj je školi učiteljica?

Alija: Na IX osnovnoj.

Dr. Hajrudin: A mali Omer?

Alija: To Ti je oduševljeni Soko. Svaki čas priča mi nešto iz sokolskog života, deklamuje sokolske pesme i vežba sokolske vežbe.

Dr. Hajrudin: To mi je neobično drago, jer sam i sam stari Soko. Iz maloga Omera moći će se, sigurno, istesati odličan sokolski radnik, koji će u svakom času koristiti narodu i otadžbini. Moja bi najveća radost bila kada bi sav muslimanski naraštaj ušao u sokolske redove.

Alija: Uveren sam da će do toga doći. Ja se držim Tvojih uputstava i živo radim na tome. Svi pitomci moga konvikta su pripadnici sokolske ideje i redovno posećuju sokolanu.

Dr. Hajrudin (oduvevljeno): Odlična stvar! Sad zamisli, kada taj naraštaj ude u narod i kada ga počne vaspitavati u sokolskom duhu, koliko će koristi država imati od toga!

Alija: Tako je.

Dr. Hajrudin: Učitelji, profesori, doktori i t. d., vaspitani u sokolskom duhu i upućeni u sela i gradove, uvešće sav naš narod u sokolski život. Svugde će se videti preporod i napredak.

Alija: Imaš potpuno pravo.

Dr. Hajrudin: Seljaci, kao članovi sokolskih četa, naučiće se razumnom obradivanju zemlje, savremenom gospodarstvu i svemu, što će im u životu koristiti, a kao organizovani Sokoli biće uvek spremni da brane svoju otadžbinu, ovu divnu zemlju, za koju su naši pradedovi prolili mnogo krvi i mnogo suza!

Alija: Moj Hajrudine, govoriš tako zanosno i ubedljivo, da bi i onaj, koji nikada nije čuo za Sokolstvo, slušajući Tebe, postao Soko.

Dr. Hajrudin: Naše Sokolstvo treba radnika. Svaki pravi sin ove zemlje trebao bi nešto da doprinese za Sokolstvo. Zato sam preko Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije i gospodina ministra za fizičko vaspitanje naroda i pokrenuo sokolsku akciju u »Gajretu«.

Alija: To je odlična ideja.

Dr. Hajrudin: Pri tome sam ovo mislio: »Gajretova« ideja uzima sve više maha među muslimanskim delom našega naroda. Većina muslimanske inteligencije izlazi iz »Gajretovih« redova. Ta inteligencija ulazi u narod i radi. Jedan je profesor, drugi je lekar, treći je učitelj, četvrti ovo, peti ono. Ali, među svom tom inteligencijom mali je broj Sokola, na koje država mnogo računa.

Alija (O dobrava glavom ćuteći).

Dr. Hajrudin: Zato sam i odlučio da, kao bivši »Gajretov« pitomac i stari sokolski radnik, angažujem sve »Gajretove« odbore u zemlji za sokolski rad, drugim rečima, da svaki član »Gajretove« zajednice bude u isto vreme i član Sokola.

Alija: Sve sam Tvoje raspise na vreme dobio i odmah sam počeo s radom. Gospodin predsednik Glavnog odbora »Gajreta« potpuno je zadovoljan s Tvojom sokolskom akcijom u »Gajretu«.

Dr. Hajrudin: Zbilja, kako je doktor Asim? Kako mu ide advokatura?

Alija: On je vrlo dobro. Otkako sam postao upravnik u ovcu konviktu, dode mi skoro svaki dan. I danas mu se nadam. Posao mu ide dobro, a išao bi mnogo bolje, da se ne zauzima previše za »Gajret«. On Ti je pravi predsednik!

Dr. Hajrudin: Je li Ti što govorio o meni? Mislim da pogađaš, što mislim?...

Alija: Ah, da. Jednom se prilikom izjasnio, da ne bi imao ništa protiv toga, da njegova Almasa pode za Te. Čuo je da se dopisujete.

Dr. Hajrudin (živo): Je li istina?

Alija: Ziva istina. Almasa je zlatna devojka s tako divnim odgojem, da je to prava milina. Daj Bože, da se u tome pogledu i ostale naše muslimanke u nju ugledaju! Sećam se vrlo dobro, kako je bila radosna, kada joj je otac dozvolio da ide u Prag na konzervatorijum.

Dr. Hajrudin: Pričala mi je o tome.

Alija: Sigurno Ti je javila da je pre tri dana diplomirala?

Dr. Hajrudin: Jest. Ona je trebala u februaru da diplomira, ali je profesor dirigovanja Prohaska bio s praškim »Hlaholom« na turneji po Evropi i nije mogao da je ispita. Kada se, koncem aprila, povratio, Almasa mu se prijavila i položila, pre tri dana, poslednji ispit iz dirigovanja. S kompozicijom i glasovirom bila je još u februaru gotova.

Alija: Možda je već stigla u Sarajevo?

Dr. Hajrudin: Mislim da će tokom današnjeg dana doputovati.

Alija (vragoljasto): A-ha!... Zato si i udesio svoj dolazak, je li, a?

Dr. Hajrudin: Da ti pravo kažem, rukovodilo me je i to, a i moja sokolska dužnost, da vidim, kako se provodi sokolska ideja u »Gajretu«.

Alija: Sve se lepo razvija. Eto, ako danas dode gospodin predsednik, možeš ga, u zgodnom času, zamoliti za ruku njegove kćeri. Nije šala imati za ženu umetnicu kakva je Almasa. To će Ti biti žena u pravom smislu. Ja Ti samo mogu da čestitam!

Dr. Hajrudin: Nas dvoje smo sporazumni, samo očekujemo pristanak njezinog oca.

Alija: On Te mnogo ceni i, veruj mi, imaš sve uslove, da postaneš njegov zet.

(Ulazi gospođa Behija, u dugoj, elegantnoj haljini, sa sinom Omerom.)

Evo moje Behije!

Omer (pozdravlja): Ljubim ruku!

(Ustaju. Alija upoznaje Behiju s doktorom Hajrudinom).

Alija: Moja gospođa — doktor Hajrudin Velić, moj stari prijatelj.

(Behija i dr. Hajrudin se rukuju).

Dr. Hajrudin: Neobično mi je milo, gospodo, što sam se upoznao s Vama!

Behija: Čula sam mnogo o Vama od moga Alije i mnogo me veseli, što ste nas posetili.

Dr. Hajrudin: (Klanja se.)

Alija (pokazujući na Omeru): A ovo je taj Soko, što mi probi glavu sa sokolskim deklamacijama i vežbama. (Omeru.) Pozdravi se s gospodincem, ovo je stari Soko.

Omer: (Prilazi doktoru Hajrudinu).

Dr. Hajrudin: Zdravo brate! (Rukuju se.)

Omer: Zdravo!

Dr. Hajrudin: Ovo će Ti biti pravi Soko!

Behija: Izvolite sest, gospodine doktore.

Dr. Hajrudin (klanjajući se): Hvala, gospodo. (Svi sedaju, osim Omera.)

Omer (opazi crnca i, iznenađen, trči ocu): Tata, tata, ko je onaj crnac?

Behija (iznenađena, primećuje crnca): Ah, ko je ono?

Dr. Hajrudin: Moj verni sluga Džimi.

Džimi: (Ustaje i duboko se klanja).

Behija: A odakle Vam on?

Dr. Hajrudin: Malo pre sam pričao Aliji. Spasio sam ga od požara u Pragu i od toga časa postao mi je verni sluga.

Omer (znatiželjno): Tata, je li on crn od požara?

Alija (smešeći se): Ne, srce moje, od požara bi on izgorio, nego je od prirode takav.

Omer: A jesu li njegovi roditelji ovako crni.

Alija: Isto ovako kao on.

Omer: A da mu se sadere koža, bi li bio beo?

(Svi se smeju.)

Alija (smešeći se): Ne bi bio beo, već bi umro.

Omer: Tata, ako ga ja uhvatim za ruku, hoće li moja ruka biti crna?..

Behija (upada): Baš si mi ga Ti neki pametnjaković! U njega je koža crna isto tako kao što je u nas bela. On se rodio crn, a mi smo beli.

Omer: A hoće li on mene ubiti, ako mu se primaknem?

Behija: Kakav si mi Ti Soko?

Dr. Hajrudin: Džimi je dobar, on voli dobru decu kao što si Ti.

Omer (prilazi malo nepoverljivo crncu, ali se opet ohrabri i pruža mu ruku): Hajdemo.

Alija: Hajde, Omere, odvedi Džimia, pokaži mu konvikt i zabavite se malo. A kada zazvoni za ručak, dođi s njim opet ovamo.

Džimi: (ustaje, predaje knjigu Aliji, naklonise i odlazi s Omerom).

Behija: Sad se ohrabrio i neće se šale rastaviti od crnca. Poveriće mu sve što zna.

Dr. Hajrudin: Bez poverenja nema ništa. (Smešeći se.) Poverenje je najlepši cvet ljubavi, gospodo!

Alija (vrteći glavom): Ah, pusta ljubav, što li mu je pamet zanela!

Behija: Zbilja, čula sam za vas i za Almasu. Pa kada će to biti sa srećom?

Dr. Hajrudin (smešeći se): Što?...

Behija: Pa zaruke, venčanje, brak...

Alija: Pravi se Englez, kao da ne zna što si mislila.

Dr. Hajrudin: Ako Bog dâ, brzo će i to biti.

Behija: Da Bog dâ, da Vam bude srećno...

Alija: ... i čestito...

Dr. Hajrudin: ... kao i Vama.

Behija (ustaje): Vi ćete me izviniti jedan čas (pođe k vratima).

Dr. Hajrudin: Molim, molim (kad je izašla okreće se Aliji). Zaista si našao divnu ženu.

Alija: A što meni fali?

Dr. Hajrudin: Ne fali ništa. Mlad si, zdrav si (ustaje), a pored toga profesor i upravnik ... the... (prilazi zatvorenom prozoru). Kamo gleda ovaj prozor? (otvara ga i gleda).

Alija: U dvorište konvikta.

(Dok dr. Hajrudin gleda kroz prozor, čuje se kako jedan pitomac glasno uči: rana, ranae, ranae, ranae, ranam, rana, rana, ranae, ranarum, ranis, ranas, ranae, ranis...).

Dr. Hajrudin (zatvarajući prozor): Jesi li ga čuo, kako uči: rana, ranae?

Alija (smešeći se): Sigurno si zaboravio, što znači rana, ranae?

Dr. Hajrudin (vraća se i staje uz Aliju): Izvinićeš Ti, moj dragi, meni je latinski bolje išlo nego Tebi fizika...

Alija: Ah, ne spominji mi fizike...

Dr. Hajrudin: Kad god spomenem fiziku, setim se onoga časa, kada Te je izveo debeli profesor Vaso i počeo da Te nešto pita o elektricitetu...

Alija (vrteći glavom): Ah!...

- Dr. Hajrudin: Ti se jadni z bunio, a on ljut »ko puška«.
- Alija: Bcg mu platio!
- Dr. Hajrudin (s me še eći se): Bogme poče i da preti, a njegov bas zvonio je kao iz bačve (o p o n a š a g a): »Na mesto... dosta!...«
- Alija: Toga časa ne mogu nikada zaboraviti.
- Dr. Hajrudin: Ti ga pogledaš molećim pogledom, skupiš švu svoju snagu i kažeš mu (p l a č n o): »Molim vas, gospodine, samo još jedno pitanje...«
- Alija: Što sam mogao drugo da uradim? Tako bi svaki na mome mestu učinio.
- Dr. Hajrudin: On te premeri svojim izbuljenim očima, a bas kao iz bačve razleže se po razredu (o p o n a š a g a): »Dobro, molim Te, jedno pitanje... jedno pitanje (n a g l a s i) — kako su Ti kod kuće?« ... (s me je se).
- Alija: Čini mi se da mi i sada zvoni u ušima smeh kojih drugova i drugarica...
- Dr. Hajrudin (k r o z s m e h): A Ti se pokloniš, pa na mesto.
- Dr. Hajrudin: Priznajem.
- Alija: Pa i s Tobom je bilo nekoliko puta smeha.
- Alija: Sećaš li se Ti kada Te je pitao profesor istorije, ko bira Papu?
- Dr. Hajrudin: Misliš na profesora Delića?
- Alija: Da. Kolega Mahić Ti krivo šapne, a Ti odbrusiš poput vergla: »Papu biraju — trubaduri«... (s me je se).
- Dr. Hajrudin: Tu mi je Mahić propisno podvalio (s e d a).
- Alija: Profesor ošinu pogledom najpre Mahića pa Tebe i procedi kroz zube svoju uobičajenu pretnju: »Ako Vas dunem obadvojicu, bićete prvi Jugosloveni, koji su leteli bez motora...« (s me je se).
- Dr. Hajrudin: Tada ste se na moj račun počteno ismejali.
- Alija: Pa kada Te je profesor Ribar pitao na nemačkom: »Jeste li gladni?« A Ti, mesto da mu odgovoriš: »Da, gospodine profesore«, ili »Ne, gospodine profesore«, »bubneš«: Da, gospodine profesore, vi ste gladni«... (s me je se) — Vi ste gladni...
- Dr. Hajrudin: E, pusti oni dani... (ulazi gospođa Behija noseći dve čaše malinovca). Iako smo pretrpeli dosta straha, ipak ih se rado sećamo.
- Behija: Izgleda mi da ste mnogo raspoloženi. Baš mi je drago. Izvolite, gospodine doktore. Znam da ste trezvenjak. (Poslužuje dra Hajrudina, koji s učitivim naklonom uzima čašu). Izvolite i Vi, dragi mužiću (s me še eći se poslužuje Aliju, koji skupa s doktorom Hajrudinom pije).
- Dr. Hajrudin (ispivši malinovac): Tako Vam Boga, gospodo, kako ste se upoznali s Alijom? Potankosti Vašega poznanstva me zanimaju.
- Behija: Zar Vam on nije o tome pisao?
- Dr. Hajrudin: Pisao mi je, ali su njegova pisma tako kratka, da su mi često puta bila nejasna.
- Alija: A Tvoja su poput brzjava (c it i r a): »Postao sokolski lekar... Pozvan u Jugoslaviju... Upoznao se s Almasom...« i to je pisano takvim rukopisom, da sam imao živu muku, dok bih pročitao. Hijeroglif bih, čini mi se, pre pročitao.
- Dr. Hajrudin: Što ćeš, mi doktori ne ciframo kao vi profesori. (Behiji:) Sedite, gospodo, pa mi ispričajte Vaš prvi susret s Alijom. Koliko se sećam iz Alijinih pisama to je bilo pre...
- Behija (s e d a j u ć i): ... deset godina. Danas je Đurdevdan — tačno deset godina od našeg poznanstva, a devet godina našeg bračnog života.
- Dr. Hajrudin (čestita Behiji i Aliji): Neka Vam je srećno i da Bog dâ, da doživite mnogo Đurdevdana!
- Alija: Da Bog dâ, da i Ti brzo podeš našim tragom.
- Dr. Hajrudin: Nadam se, da će i to brzo biti. (Behiji:) Pričajte, gospodo.
- Behija: Bila sam s nekoliko drugarica na »Gajretovom« teferiću.
- Alija: U Avdagića bašci.
- Behija: Silom sam otišla tamo. Drugarice su me prosto odvukle.
- Dr. Hajrudin: A zašto?
- Behija: Pa eto, bila sam neraspoložena, što nisam dobro odgovorila matematiku...
- Dr. Hajrudin: Matematika je neka vrsta dačke bolesti...

Alija (za sebe): Hvala Bogu kada nije fiziku spomenuo. Obrukao bi me pred ženom.

Behija: Ja bih znala, ali me je toliko smeo, da nisam znala, gde mi je glava.

Dr. Hajrudin: Mogu misliti kako Vam je bilo. I mi smo bili u Vašoj koži...

Behija: Pitao me je napre logaritme. Ja znam i ne znam. Smela se i prepala se, pa čisto ne znam da mislim. U to mi počeo diktirati novi zadatak. Ah, toga nikada ne mogu zaboraviti!

Dr. Hajrudin: Ja mislim da ga i sada znate.

Behija: Kako da ne. Kaže: »Jedan brod, dug 50 m, širok 20 m, reni 5 m duboko i prede na sat 30 km. Pita se, koliko je stara kapetanova tetka?

Dr. Hajrudin i Alija: (s meju se).

Dr. Hajrudin: Duhovit zadatak.

Behija: Ja se jadvica prepala, cifre mi se motaju po glavi i hoću da rešim zadatak. Vidi on da je uspeo da me prevari, pa ctkine komadić papira, manji od nokta, i reče mi: »Evo Ti, molim Te, napiši sve svoje znanje iz matematike...«

Dr. Hajrudin (s mešeći se): A što ćete Vi na to?

Behija: Što sam mogla drugo? Zacrvenim se, suze mi frcnuše i odem na mesto, a iza leđa čujem njegov smeh...

Alija: Moja Behija, kako si se tada osećala?

Behija: Nikako. Najvolela bih, čini mi se, da sam u tom času propala u zemlju.

Dr. Hajrudin: I u takovom raspoloženju otišli ste na teferić?

Behija: Teferić je bio sutradan, u nedelju. Drugarice su me radi Durdevdana izvukle iz kuće i jedva sam otišla s njima. Bio je divan dan.

Dr. Hajrudin: Kao i danas.

Behija: Sedela sam u bašći i dok su se drugarice zabavljale i smejale, ja sam htela da plačem.

Alija: Sada dolazi gospodin (pokazuje na sebe).

Behija (gledajući Aliju): U to začujem u svojoj blizini kako neko divno peva uz pratnju gitare:

»Što sam dertli, što sam kaharli
sama s' razgovaram...«

Alija (smešeći se): Gospodinov glas (pokazuje na sebe).

Behija: Pesma me je toliko dirnula, da sam počela plakati.

Dr. Hajrudin: Potpuno Vas razumem.

Alija: Ja sam namerno i zapevao tu pesmu, jer sam video jednu nepoznatu mi devojkicu kako sedi tužna i zamišljena.

Dr. Hajrudin: Znaš Ti to udesiti!

Alija: A kad sam video da plače, prestao sam pevati i preko jedne njezine drugarice, moje poznanice, upoznao sam se s njom.

Behija: Utešio me je, poverio mi se, on meni, a ja njemu, i od toga dana datira naša ljubav.

Dr. Hajrudin: Zaista divno! (Kucanje na vratima).

Alija: Slobodno (ulazi jedan pitomac i pozdravlja).

Pitomac: Gospodine upravniče, hoću li zvoniti svršetak korepcije?

Alija (gledajući u svoj džepni sat): Možeš. Uostalom, eto i mene, da vidim je li sve u redu. (Ustaje, Hajrudinu) Pardon, odmah ću sve vratiti.

Dr. Hajrudin (smešeći se): Služba je služba. (Alija i pitomac odlaze, a malo zatim čuje se zvono koje objavljuje svršetak korepcije).

Behija: Pa kako Vam se sviđa u ovom našem novom konviktu?

Dr. Hajrudin: Koliko sam u prolazu mogao videti, s higijenske strane je vrlo dobar. Ali ima nešto što mi se naročito svidelo.

Behija: Što bi to moglo biti?

Dr. Hajrudin: Lepota vašeg bračnog života.

Behija: Što se toga tiče, gospodine doktore, ne bih se promenila ni s jednom ženom na svetu. (Zanosno.) U svome Aliji našla sam i oca i majku i brata i sestru i muža i sve, sve sam našla.

Dr. Hajrudin: To je tako divno čuti!

Behija: Od prvog dana našega poznanstva, kada me je utešio i kada smo se jedno drugome poverili, počeli smo deliti i dobro i zlo.

Dr. Hajrudin: To je prava ljubav.

Behija: Devet godina sam s njime u braku i nikada me nije ružno pogledao, a kamo li, ne daj Bože, zaružio.

Dr. Hajrudin: Alija je divan čovek.

Behija: Uvidela sam svu njegovu dobrotu i plemenitost i verujte da bih pre u vodu skočila, nego mu učinila nešto na žao.

Dr. Hajrudin: Tako umuje samo prava žena. Nažalost, u današnje vreme malo je takvih žena.

Behija: Kad čujem što se oko nas, u svetu, događa, zgražam se. Brakovi se sklapaju većinom na materijalističkoj bazi, bez ljubavi i međusobnog upoznavanja. I što je posledica toga svega? Prevare, razvodi, robija, ubistvo..., pa zar je to život?

Dr. Hajrudin: Zaista je tako.

Behija: Kad na to pomislim, ne mogu dovoljno da zahvalim Bogu, što sam našla svoga Aliju, uz kojega se osećam najsrećnijom ženom na svetu!

Dr. Hajrudin: Vaša je ljubav, gospodo, puna ideala.

Behija: Bez ideala nema ni stvarnosti.

Dr. Hajrudin: Tako je.

Behija: Svako razumno ljudsko biće ima neke svoje ideale, kojima teži. I ukoliko više dospe do tih ideala, u toliko je srećnije.

(Nastaviće se.)

Naši pesnici

Њеном Величанству Краљици Марији

приликом Њеног роендана

Др. Вој. В. Рашић, Београд

Румунијо, земљо дивна,
И поприте од мегдана, —
Буди и сад милостивна:
Дај нам Зору с твојих страна, —
Зору, која озарава
И векове очарава!
Ону Зору са Карпата,
Са окриља нашег Брата,
Од Рода нам честитог,
Витешкога, Краљевскога!
Што полеће као Вила,
Ох, да би нас усрећила, —
И вилинском моћи свом
Задахнула Краљев дом!

И Ти дође Светла лица,
Са лица се скромност вије, —
Поуздана узданица
И нарави голубије,
А с очију неба плава
Сама благодот просијава!
Даде руку Другу Своме,
Достојноме, Витешкоме,
И најлепши венац славе
Бог на Ваше стави главе!
Још у брзо блесну Круна

Са три Тића, среће пуна:
Браћа Петар, Томислав
И Андреја, — Соко сав!

И данас Те свуда славе
Широм наше домовине,
С благословом сви Те здраве,
С пуно жеља и милине!
Ти нам даде слатке Тиће
Краљевиће и Цариће, —
И Првенца пун врлина:
Соколима старешина!
Нек Ти светли светло лице,
Наша Мајко и Краљице!
Ти где станеш, с пуно плама
Ти отвараш двери храма:
Где је слабост, — Ти помажеш!
Где се пада, — Ти подижеш!
Где је суза, — Ти их бришеш!
Где се моли, — и Ти стижеш!
»Где још треба?» сама питаш!
За све бринеш, — свуда хиташ!
И с очаја где се пати, —
И ту летиш као Мати!
Мати, — целог Рода Свог!
Живео Те Господ Бог!

Srećno Novo leto

Joso Matešić, Generalski Stol

»Srećno novo leto!«
Želje svuda hrle,
A Sokoli braća
U sreći se grle.

Jer nam započelo
Novo leto ovo, —
I rad naš je sada
Počeo na novo.

Ne smemo ga nikad
Prekinut ni malo,
Ako nam do bratskog
Napretka je stalo.

Soko mora biti
Uzor radenika,
Svoga roda nada,
Obrana i dika.

Vrh sela i grada
Širi, Soko krila,
Srećna će po njemu
Bit domaja mila.

Sada toplu želju
Sokoli svi šalju:
Srećno novo leto
Državi i Kralju!

Srećno novo leto,
Budi Sokolima,
Neka sreća cvate
Gde Sokola ima.

Da bi bila srećna
Godina nam nova,
To su želje sviju
Naših Sokolova!

— Sokol silni, Sokol smeli,
kam gre tvoja drzna pot? —

— Daleč soncu grem nasproti
na višine, na strmine,
grem za smotri k zarji zlati,
soncu hočem drugovati! —

— Sokol silni, Sokol smeli,
mar se pota ne bojiš
ko se kvišku zastrmiš? —

— Ne bojim se strme poti,
v mojem srcu je pogum,
krepko stopam dalje, dalje,
v meni volja in razum! —

Najvećemu kralju*

Za 45. rođendan Njegovog Veličanstva Kralja Aleksandra

Jose Matešić, Generalski Stol

Prvi Sine, naše Domovine,
Žarko sunce, što za zorom sine!
Željo naša dugo željkovana,
Srećo naša jedva dočekana!

Iza ropstva vrati nam slobodu,
Mir, jedinstvo jugoslavskom rodu.
Sad smo srećni, složni i jedini
Vjekom spremni služiti Otadžbini!

Kojoj si Ti dao bolje dane,
Naša slavo, Ti naš Velikane!
Ti naš dane, — naše sunce žarko,
Ti naš heroj, — Kraljeviću Marko!

Ti si nama i ponos i dika —
Prava slika Božjeg izbranika.
Ti si želja vijekova i era;
U Tebi nam ufanje i vjera!

K Tebi hrle Srbi i Hrvati,
Tebe voli svaka naša mati,
Gojeći Ti mlade Sokolove,
Vjernu stražu za svoje domove!

Tebe vole veliki i mali,
Koji žive i koji su pali!
Jer za Tebe rado se i gine —
Za Te, i za sreću Otadžbine.

Tebi ravna ne može se naći! —
U slavi je svak pred Tobom kraći.
Nema Kralja, kao što Ti jesi,
Lući sjajna na slavski nebesi!

Sijaj svima — vodi nas dovjeka!
Tebe slijede braća tu i sprijeka!
Jugoslaven Tebe svaki voli
I za Tebe višnjeg Boga moli.

Bože, koji daje nam Heroja,
Tebe mole danas djeca Tvoja
Ko i dosad — Kralja nam vjek brani;
Mudrošću Ga dalje svakom hrani!

Poživi Ga kroz stotine ljeta —
Nek Ga vodi Tvoja ruka sveta,
Koja neka čuva našem rodu;
Za sve vijekove slogu i slobodu!

A Ti Kralju, zoro naša bajna, —
Ti viteže sred oklopa sjajna,
Sastavljena od naše ljubavi,
Budi svima vazda otac pravi!

Vodi sve nas u sve dane naše —
Tvoji ptići nikog se ne plaše!
Sokolovi Tvoji će u vodu
I u vatru, za Te i Slobodu!

Slaveć slavu Tvoga rođendana,
K Tebi hrle želje sa svih strana:
Četrdeset i još po stoljeća —
Da poživiš to bi bila sreća. —

Sreća za nas i za mnoge one,
Tvog naroda brojne milione,
Koji će kroz mirijade ljeta,
Svjedočiti svim narodim svijeta:

Kao i mi što vjek govorimo,
Kada na Te, Najveći, mislimo:
Neće niko Kralja već imati
Kakvog ima Jugoslavka mati!

Kralju! Vodo! Nado nas Slovena,
Živio nam ljeta nebrojena!
To su želje slavskih Sokola!
Odsud, i iz Generalskog Stola.

* Zadocnila u zadnji broj.

Sokolovi mili, raširite krila
i letite smelo preko naših gora,
nek se diči s vama domovina mila
od Vardara, Drave, Triglava do mora!

Pevajte nam pesme Jedinstva i Sloge
i skupljajte narod pod zastave vaše,
nek ne budu zalud one žrtve mnoge
što ih naši oci za Dom ovaj daše!

U slobodnoj zemlji slobodu imate
dokažite svetu da ceniti znate
taj amanet mili vaših pradedova.
Gde su složna braća, tu se uvek stvara,
gde nesloga vlada, tu se sve obara
i nestaje svega poput lažnih snova!

Novoletno voščilo**Fr. Rojec, Ljubljana**

Staro leto je minilo,
ki premnogo je nesreč
po vsej zemlji udejstvo
živež in ljudi moreč.
Pridne roke, skrbne glave,
blaga srca, misli zdrave

pa naj za naprej povsod
osrečujejo vsak rod
ter ga branijo nezgod!
To voščilo novoletno
naj se izpolnjuje spretno
in nam konec bolj bo všeč. —

Boj med sloni**A. Francević, Ljubljana**

V ravnini afriški prijetni
družina slonov se je pasla,
matere samke, samci nadstoletni.
Počasi čreda je narasla.

Že sloni, stalni tod poprej,
zavohali so tolpo našo
in zaženo se proti njej,
da branijo zarodu pašo.

Ko nekda j dolgo ni dežja,
pritisne glad in huda žeja.
Zakaj bi čreda ne odšla,
katera jo ustavlja meja?

Pa vname se obupen boj,
slon burno buta proti slonu.
Glej luže rdeče pod seboj,
krvave zarje ob zatonu!

In glej, že za vodnikom močnim
ubira pot v oddaljen kraj,
dolinam se približa sočnim.
Lepo se bo živelo zdaj!

Noč hladna jezo pomiri,
a novo sonce jo razpali,
razparani že nekaj dni
premnogi borci so ležali.

Na tujem vselej sreče ni,
Ko rod si malce opomore,
kaj tamkaj iz daljav rohní,
da glas odbija se od gore?

Hlaščetni lovci zasledé
debelokožne zaslepljence,
igraje s kroglo pomore
domače kakor pritepence.

»Juhej, juhej, le dobre volje!
zavriska lovski zbor veselo.
»Kjer rodni brat se z bratom kolje,
sovražniku bo lahko delo.«

Za vseslovansko prijateljstvo in zvezo

Fr. Rojec, Ljubljana

Prijateljstvo med kraljema,
bolgarskim in jugoslovanskim
obema je državama
z najblažjim dejstvom človečanskim
odprlo pot v največjo srečo!
S te poti zdaj pa tudi vi,
Sokoli, z vdanostjo ljubečo

bolgarske brate, sestre vsi
za vseslovanski stik bodrite
ter spet še z bratsko Rusijo
to zvezo skupno okrepite,
kar nas vse odrešilo bo
tako kot si želimo to!

Braća — braći

Ivo Majcan, Senj

Budimo uzori ko dosad smo bili
za Otadžbinu svetu u svome radu, —
i složni proti svakoj dušmanskoj sili
nek' svi narodi za naše bratstvo znadu.

Duše naše krepostima nek' odišu
nad izdisajima poroka i mana, —
i složno zapevaju posmrtnu pesmu
zlim savetima sa bilo kojih strana.

U svom srcu budimo čisti i lepi
ko proletno cveće pod kapljama rose,
nek' iskrenost naša malodušne krepí
i rastera senke što razdor nam nose.

Nek' Marica — Vardaru desnicu pruži,
a Soko — Junaku potstreka dade —
da ogranak roda što tudincu služi
sa verom u srcu olakša si jade.

- Kad' klik sloge s Vitoša jekne Avali,
a čvrstom Balkanu s upornog Triglava,
ko granit čvrsti biće Balkanci stari
sa više milijona odvažnih lava. —

Sokol

Rica, Ljubljana

Nad strmino sivi sokol kroži,
sam se dviga, pada, vstaja,
mar se mu za soncem toži,
ali mar veselo raja?

Sam molči, kreljuti dviga,
že se v zarjo zaletel je,
kjer se rdeči plamen vžiga,
že se v zarjo zastrmel je.

Zdaj izginja, kakor žrtev
izgorel bi vrh višin,
a naš sokol pač ni mrtev,
saj je drzni sin planin!

Zjutraj v mladi zori vstane,
ves ponosen vztrepeta,
in veselo kvišku plane,
k novim smotrom zavesla!

Соколица отаџбини

Отаџбино мили рају,
Ти мој мили завичају,
Родно село моје мило,
Ти си увек красно било.

Поносна сам што сам дете,
Рода храбра и весела.
Отаџбино, домовино,
Ја бих теби венце плела.

Венце плела ловорове,
А уз гусле јаворове
Певала бих песму слатку,
Милом брату див — јунаку.

Јулиџа Д. Лукић, Путинци, Срем

Јер за тебе, отаџбино,
Он је млади живот дао.
И у боју крвавоме,
Он је тако млађан пао.

Он ће нама, Отаџбино,
Бити вечни пример смео.
И ми ћемо појурити,
Куда наш Вој буде хтео.

Водиће нас љубав свесна,
Према своме милом Краљу.
Водиће нас љубав свесна,
Према милом завичају.

Стајаћемо на бранику,
Отаџбине своје миле.
И јуначки одбићемо,
Сваки напад туђе силе!

Птичји парадџ

A. Francevič, Ljubljana

Raz drevje beli bujno se osivje,
po polju ljuta zima škripa divje.
Zverjad se klata v gozdu nevesela
in lakot goni plaho ptico v sela.

A v mestnem parku smrekov gaj
postal je za krilatce raj.
Tu ščinkavci in kosov jata črna
obilo najde semena in zrna.
Sinica jemlje rada dar iz rok,
med veje spravlja si ga naokrog.
In roj drobljancev budno pazi z meje,
kateri šinil bo hitreje.
Pa naj zavistna šoja zavrešči,
ves trop se v blisku razprši.

V bližini skrit med grmi
gospod Modrak pa veverice krmi.
In Mukica pobere jedrce,
opre si šapke v nedrce,
glodaje ti stoji kozolček,
kot dete sedlo bi na stolček.

A nekdanj — kje se vzel je spak? —
zaskoči pes jih volkodlak
in Vevico, polslepo revico,
v minuti shrusta gobec kruti.

Gospod Modrak si de otožno:
Na zemlji raj imeti — res ni možno?
Trenotek vsak oprezen bodi,
drugače naglo boš na škodi.

More u sutonu

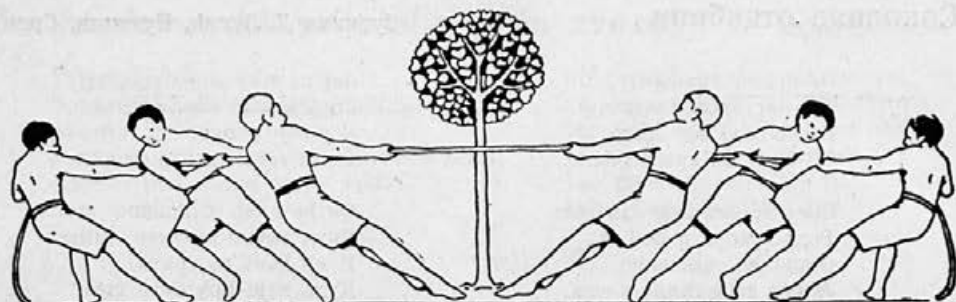
Nadežda S. Martinović, Beograd

Ja bejah tamo, gde se vali ljube,
I jedan po jedan uz buku se gube;
Ja bejah srećna ko tica u letu,
Jer vidех da to je, najlepše na svetu.

More u sutonu gledah ja sa čežnjom,
Kad oblaci rujni sve sa jednom težnjom,
Da najlepši deo na zemlji mi daju
Kad more blista u purpurnom sjaju.

Pučino morskа, o ti divna slika,
Naše domovine ti najlepša diko,
Kad kap iz mora kao suza čista
U purpurnom sjaju, kao rubin blista.

Ti budi naše, a i našoj deci
Kad dodu ovde ko ja što sam reci,
Da se za te oni žrtvuju i bore,
I umru za te, ah Jadransko more!

Radovi našeg naraštaja

Na smuk

Maks, Gornji grad

Lanskoletni sv. Miklavž je bil zopet zelo radodaren. Natresel nam je snega polne koše, že dolgo poprej ga ni toliko. Misli si je pač: »Pridni so bili letos moji otročiči, zato jim dajmo nekaj veselja«. Izpolnil nam je naše najiskrenejše želje: omogočil je smučanje. Med Miklavževimi otroci smo bili pač najbolj pridni Sokoli-naraščajniki in člani. Če so bile tudi članice in naraščaj-

nice — ne vem. Najbrže ne tako, ker sv. Miklavž je le dvema izmed njih obljubil smučiči. Pa samo obljubil, prinesel pa jih njima še sedaj ni. Mi pa imamo že vsak svoje. Še celo smučarski kroj smo si prigospodarili.

Komaj smo si površno pripravili in namazali naše smučke, že smo se zakadili v nedolžni sneg in ga teptali ter tlačili ko za stavo. Ni nas bila cela vojska, le sedem nas je bilo. Toda ti smo korenjaki, da malo takih. Ni nas oviral zakon težnosti, ki pravi, da vse teži k materi zemlji. Puščali smo sicer povsod, kjer se je le dalo, odtiske svojih kosti v snegu; toda bela opojnost nas je tako prevzela, da se za to še zmenili nismo. Pogumno smo rili naprej, včasih z nogami včasih z nosovi. Marsikateri izmed nas je hotel na vsak način vsaj za nekaj časa živeti prelepo življenje krtovo. Večini se je posrečilo. Torej, razvrščeni po velikosti, smo se podilj iz Laza v Ravni, od tu nizdol do Drete in zopet čez Prekštajn na Počrevinov grič. Tu je bil prvi počitek. Vsi zasopli smo komaj lovili sapo in pihali ko kovaški mehovi. Gotovo je to

zelo dobro delo našim pljučam. Nekoliko za nami je z največjo težavo mahadral psiček Piko. Že od daleč nam je kazal nevljudno svoj dolgi jeziček, češ, nikdar več me ne dobite s seboj. Ko smo jo pa kmalu ubrali proti Šokatu, se je vendar premislil in mahal za nami. Hop čez jarek, nato preko male luže in že smo pri Triglavi. Malo poplužimo in najdemo se ob potoku Pripravni. Pa ni šlo vse tako gladko, kot se piše.

Že pri tistem studenčku, kjer je bila vabljiva luža, si je oplakoval sumljivo rdeči nastavek na svojem obrazu naš največji smučar Franci. Ganljivo ga je bilo gledati. Kmalu za njim je čepel v nesrečni luži še naš najmlajši smučar Boris. Mraz je bil precej oster. Ni še preteklo

pet minut, že je bil zadnji del njegovih hlač izoblikovan po viteškem običaju v izboren ščit oblike dveh polobel. Krašen je bil v resnici... Pa tudi jaz se ne morem pohvaliti, da sem jo posebno srečno odnesel preko vode. Že sem korčičil z drugo smučko preko ledu, ki je pokrival vodo. Tedaj pa... varljiva trdnost ledenega mostu se je razblinila in že sem se neprosto voljno kopal v hladni Pripravni. Meni pa se ni zdela bogve kako pripravna. In potem še povrh smejanje moji nesreči. Zaman sem dopovedoval, da je grešno smejati se bližnjemu v nesreči. Moral sem se na tihem jeziti, Bog mi odpusti, tudi jaz sem jim želel podobne

kopeli. Slednjič smo le bili zbrani na drugem bregu. Zdržali smo čez njive in travnike v Tajno, od tu pa proti našemu Domu. Tu se je zopet prigodila nezgoda. Vodja naše odprave se je v prevelikem navdušenju globoko priklonil stari lesniki. Ta ga je vsa vesela krepko objela s svojimi starikavimi rokami, kar pa ni posebno godilo našemu Tončku. Pa ravno okoli vratu se ga je oklenila. Revež se je sramežljivo branil preprijaznih objemov... pa vse zaman, nič ni pomagalo. Najsi je še tako bincal s svojimi bergljami po zraku in se dušil v snežni pasti, ni se mogel skobacati na noge. Morala je priti pomoč. Klavrno, kot se ne spodobi za vodjo, jo je pobiral sedaj za nami mimo Jurčkov v Štok. Tu je stal svoje dni zaklet grad in strašilo je. Danes smo strašili le še mi z rogovilami. Bil je že čas, da gremo domov. Tudi želodčki so neprestano krulili in opominjali na našo dolžnost. Tonček, ki si je že dodobra opomogel, nas je spravil v vrsto: Franci, Maks, Toni, Viki, Bor's in Rih. Pregledal je, kako nam bije kovač in imamo li vse kosti polnoštevilno zbrane in vsako na svojem mestu. Vse je bilo v najlepšem redu. Sedaj pa hajd domov k polni skledi in za toplo pečko.

Шумадија

Живомир В. Чаловић, Сок. др. »Београд IV«

Мајко, наша мила Шумадијо,
 Ко се не би с Тобом поносио.
 Јер си остала несатрвена,
 Баш гнездо јужних Словена,
 Биће њему најмилија срећа
 Прошлости Твоје да се потечећа.

Слободу Твојој посветише се жртве,
 На броју беху многе и многе.
 Падеше крај велике љубави, слоге.
 Али јоште увек нису мртве,
 Њихова слава високо лети,
 Многа њина гробља да освети.
 Свуда где земље и људи има,
 Њину славу да покажу свима.

Да ова земља носи поносе,
 Њених моћних и добрих првака
 На бојиштима славних јунака,
 Славних соколова и дивова.
 Створише нам некад ово наше,
 Отерав силне везире и наше.

Попалише пободено коље,
 Ослободише измучено робље.
 Блешташе сабље сјајне и бритке,
 И многе дивовеске снаге витке.

Над Тобом бисерни се вију венци,
 И под њиме Хрвати и Словенци.
 Сви јесмо браћа Југословени,
 Вековима мучки ломљени,
 Оковима душманина стара.
 Једини спас нам беше слога,
 А и вера у јединог Бога..

GLASNIK

Označene tune. Veliki akvarij u Lizboni je nedavno iz naučnih razloga načinio zanimljiv pokušaj. Hoće da prouči pravac u kojem se kreću tune; one, naime, obilaze svake godine određene delove evropskih mora. Akvarij je snabdeo 60 komada ovih riba s malim značkama gde su zabeleženi brojevi i točan naslov akvarija. Ovih 60 tuna pustila je lada »Albari« u Sredozemno more. Zajedno su zamoljene sve vlasti s obe strane Jadrana, da obaveste sve ribare svoga područja, da će im se za svaku označenu tunu, koja bi se uhvatila u njihove mreže, isplatili nagradu ako pošalju značku. Akvarij želi na ovaj način da što točnije ustanovi kako tune putuju.

4 miliona prezimena madžarizirano. U Madžarskoj imaju ustanovu kojoj je zadatak da provodi pomadžarenje nemadžarskih prezimena. Kod žandarmerije već je posao svršen, sad su na redu policija, pošta i statistički ured. Od železnica stiglo je do kraja godine oko 15.000 molbi za promenu prezimena. Kod vojske, naročito kod viših oficira, i kod upravnih činovnika ide posao sporije. Neki novinar misli, da će se morati madžarizirati 4 miliona tuđih prezimena. Koliko ima dakle Madžarska pravih Madžara, kad ima svega 8 miliona stanovnika?!

Božić na Robinzonovu ostrvu. Stanovništvo ostrva Juan Fernandez, gde je, kao što je poznato, živeo nekoliko godina Aleksandar Selkirk, što ga je kasnije Defoe opisao kao Robinzona Kruzoa, ove je godine vrlo nestrpljivo očekivalo Božić. O Božiću dolazi, naime, svake godine velik parobrod s mnogo turista. Oni hoće da vide spilju gde je Robinzon živeo. Osim

toga kupuju svašta na otoku, te ostave tamo obično toliko novaca, da mogu stanovnici, njih 67, od toga živeti godinu dana. Prošle godine radi krize taj parobrod nije došao, pa su stanovnici celu godinu oskudevati.

50 godina tekućeg vazduha. Krajem lanjske godine proslavilo je poljsko sveučilište i društvo za fizikalno istraživanje u Poznanju 50 godišnjicu, otkad je uspeo profesorima jagelonskog sveučilišta u Krakovu, Wroblenskom i Olszewskom, proizvoditi tekući vazduh.

Dresirane gliste i gušteri. Naučenjaci u Nemačkoj načinili su u zadnje vreme čitav niz zanimljivih pokušaja sa životinjama nižeg reda. Tako su n. pr. utrošili prilično muke, te su uspele s dresurom kišnih glista da su sasvim određenim putem išle prema svojoj hrani. Sada su iskušali i »pamet« guštera na ovaj naročiti način: Metnuli su pred guštera brašnenog crva, ali su ih rastavili prilično dugom rešetkom. Iz početka je gušter zinuo na crva kroz rešetku, te je nastojao da ga dohvati. Kad mu to nije uspelo, naučio je s vremenom, posle mnogih pokušaja, da obide rešetku. Napokon je doterao tako daleko da nije više uzalud zinuo nego se u velikom luku uputio oko rešetke te uhvatio plen. Dč gušter još nije bio sasvim siguran, češće se dogodilo, da je išao odviše kratkim lukom te se, htejući da obide rešetku, udario na zadnje gvozdene štapiće. Kod daljnih pokušaja prekrili su rešetku delomice lepenkom, pa se odmah pokazala vrlo ograničena »davoritost« životinjica: čim je gušter sada, prošavši kraj štapića rešetke, došao do lepenke te nije više video crva, čdmah je zaboravio na svoju nameru te se skoro opet vratio.

Veštačko mleko, sveže 9 meseci. Do sada uobičajeno mleko iz praška imalo je tu manu, da je u vrućem podneblju ostalo sveže samo 2 meseca. Sada je, posle mnogogodišnjih pokušaja, uspeo jednoj ženi,

pretstojnici jedne danske mlekarske farme, da je iz prirodnog mleka dobila prašak, koji ostaje svež 9 meseci, te se ne promenuje ni na vazduhu, niti se, pomešan vodom, ukiseli. Tim je pronadeno »tropsko« mleko, koje prkosi i vrućem podneblju.

Jedan novi svetski rekord. Jedna četrnaestogodišnja devojčica u Milvanke u Americi domogla se do svetskog rekorda, što joj ga neće niko tako brzo osporiti. Ima, naime, naročiti dar i osobitu spretnost da brzo može naći detelinu s četiri i više listova. Tako joj je nedavno pošlo za rukom da je za vreme od četiri sata na jednom velikom detetištu našla 208 detelina s četiri lista, koje prema starom verovanju donose sreću. Osim toga je našla u isto vreme 54 deteline s pet listova, koji po narodnom verovanju donose nesreću, i 26 detelina na šest listova, koji najavljuju pače smrt.

Olimpijada u Berlinu ugrožena. Godine 1935 morala bi se vršiti u Berlinu svetska lakoatletska olimpijada, ali ju je ugrozio Hitler sa svojom verskom i rasnom netrpeljivosti prema židovima. Američki lakoatletski savez već je zaključio, da neće učestvovati na toj olimpijadi, ne bude li židovskim sportašima dozvoljeno da treniraju. Američanima će se po svoj prilici priključiti i Englezi; i oni su mnjenja, da se ne slaže s olimpijskim težnjama, kad se s verskih i rasnih razloga sportašima zabranjuje treniranje.

Ogroman sportski stadion (igralište). Gradsko veće u Antverpenu u Belgiji pristalo je na gradnju ogromnog stadiona gde će biti mesta za više nego 100.000 gledalaca. Tu će se moći održavati takmičenja sviju vrsta sportova, pa i automobilске i veslačke utakmice.

Knjige i listovi

Toplo se preporučuje knjiga »Sokolijada«, zbirka sokolskih i rodoljubivih pesama za deklamovanje i pevanje, radi podizanja sokolskog — viteškog duha, od brata dr. Vojislava V. Rašića, jednog od osnivača predratnog Sokola u Srbiji. Knjiga ima na stotinu pesama punih oduševljenja i veliki broj slika iz sokolsko-vite-

škog života, a sve u duhu jugoslovenskom. Preporučena je i od cele naše jugoslovenske štampe i naših sokolskih listova. Cena je samo 20 Dinara i 2 Din za poštarinu. Knjiga zaslužuje da je svaki ima i preporuči svakoj porodici kao i bratu ili sestri Sokolu. Vrlo je podesna za sokolska posela i svečanosti.

Isto se tako preporučuje od istoga pisca i »Srpski Vitez«, veliki sokolsko-rodoljubivi list za viteško narodnosno vaspitanje t. j. telesno, moralno i narodnosno, koji je izlazio od 1909—1914 godine. Kako ovaj mesečnik ima svoju trajnu vrednost za telesno, moralno i viteško vaspitanje, to se i sada rado čita. List je prepušten i od Ministarstva vojske i mornarice za vojsku, kao i od Ministarstva prosvete za učenike i školske knjižnice. Ima još mali broj kompleta, a svaka godina staje 50 Dinara.

Mogu se dobiti kod brata Rašića u ulici Princa Evgenia br. 2/II Beograd. Poštanski ček je broj 50.788. Na deset i više komada daje se 10% u novcu ili knjigama.

Za šalu

Doba pisaće mašine. Sin: »Tata, koliko puta se može na tvojoj pisaćoj mašini odjednom napisati?« — Otac: »Devet do jedanaest puta. Pa zašto?« — Sin: »Rekli su mi u školi da napišem deset punih stranica: U školi je zabranjeno govoriti.«

Što je gore. »Ima li što gore nego kad nadeš crva u jabuci?« — »Ne znam.« — »Kako ne znaš! Kad nadeš pola crva.« — »Pa što onda?« — »Jer si onda drugu polovinu izjeo.«

Zamršena stvar. »Što će ovaj čvor na tvojoj maramici?« — »Načinila mi ga je majka da ne zaboravim predati pismo na poštu.« — »Pa jesi li ga predao?« — »Nisam. Nije mi ga dala majka. Zaboravila je.«

Točno odgovorio: »Mi se, dakle, u očenašu molimo za svakidašnji hleb. Zašto za svakidašnji? zašto ne odmah za celu sedmicu?« — »Jer niko ne voli da jede stari hleb.«

Iz uredništva

S ovim brojem stupa naš naraštajski list »Sokolić« u XVI svoje godište izlaženja. Zahvaljujemo se svoj braći i sestrama na dosadašnjoj suradnji i ujedno ih molimo da to ostanu i nadalje. Molimo naročito sestre naraštajke i sestre članice da uzmu na srce napredak Sokolića i da sa svojom suradnjom potpomognu težnje uredništva našeg lista.

Molimo braću i sestre pretplatnike, da svoju zaostalu pretplatu na Sokoliću odmah poravnaju kao i da pretplatu za tekuću godinu čim pre pošalju upravi sokolskih listova, jer ćemo inače biti prisiljeni da obustavimo daljnje šiljanje našim naručnicima.

Iako naš list izlazi redovito već toliki broj godina ipak opažamo, što moramo i sa žaljenjem utvrditi, da je još velik broj naših sokolskih jedinica — društava i četa — koje nisu još pretplaćene na naš list. Upozoravam ponovno, da je svaka naša sokolska jedinica dužna da bude pretplaćena barem na jedan primerak našeg naraštajskog lista. Jedino uredni pretplatnici i dobri saradnici mogu da uzdrže na visini svaki list, pa tako i naš naraštajski. Stoga, braćo, ruku na srce i udovoljite svojoj sokolskoj dužnosti.

Rukopisi za naredni broj »Sokolića« treba poslati uredništvu najkasnije do 10 februara t. g. Rukopisi neka budu čisti, pisani po mogućnosti pisaćim strojem i samo na jednoj stranici lista. Naraštajci, neka Vaše rukopise poprave starija i iskusnija sokolska braća — najbolje sokolski prosvetari.

Pošta uredništva

Križaljke, popunjalkke rebuse i sl., što nije izišlo u ovom broju objavićemo u narednom broju našega lista u koliko budu tehničke mogućnosti to dozvoljavale. Rešenja križaljki, popunjalki, rebusa i dr., kao i primedbe uredništva na pojedine sastavke naših suradnika objavićemo također u narednom broju.

